

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!



"SƏS" qəzeti mənim  
üçün ən əziz qəzətdir

*İlham*

# SƏS



Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 111 (5583) 12 iyun 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

## Azərbaycanda ordu quruculuğu istiqlamətində mühüm işlər görülür

*Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Müdafiə Nazirliyinin  
"N" saylı hərbi hissəsinin açılışında iştirak edib*



7

Asim Mollazadə:  
"Ermənistanın və  
Paşinyanın faciəsi  
dərindənəşəcək"



5

"The Jewish Voice"  
qəzeti: Erməni  
antisemitizmi yenidən  
baş qaldırır



16

Güləşçilərımız Avropa  
çempionatında iki qızıl  
medal qazanıblar



12 iyun 2018-ci il

# Azərbaycanda ordu quruculuğu istiqamətində mühüm işlər görülür

Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Müdafiə Nazirliyinin "N" saylı hərbi hissəsinin açılışında iştirak edib

**A**zərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev iyunun 11-də Müdafiə Nazirliyinin Raket Qoşunlarının "N" saylı hərbi hissəsinin açılışında iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, müdafiə naziri Zakir Həsənov dövlətimizin başçısına raport verdi.

Bildirildi ki, hərbi hissənin inşasına 2017-ci ilin mayında başlanılıb. Ümumi ərazisi 36 hektar olan hərbi hissədə qərargah binası, əsgər yeməxanası və yataqxanası, idman və sıra düzülüş meydançaları, maşınlar üçün qaraj, nəzarət-buraxılış məntəqəsi, nəzarət qüllələri quraşdırılıb.

Hərbi hissənin qərargah binası müasir səviyyədə inşa olunub. Binada hərbiçilər üçün bütün zəruri avadanlıqla təchiz edilən iş otaqları var. Bir sözlə, burada hərbi qulluqçulara xidmətlərini yüksək səviyyədə aparmaq üçün hər-tərəfli şərait yaradılıb. Bu cür müasir qərargah binalarının yaradılması hərbi potensialın artırılması, əsgər və zabidlərin xidmət şəraitlərinin yüksək səviyyədə təmin edilməsi istiqamətində dövlətimizin atdığı mühüm addımların ardıcıl olduğunu bir daha göstərir.

Dövlətimizin başçısı hərbi hissənin əsgər yataqxanasında yaradılan şəraitlə də tanış oldu.

Yataqxana binasında əsgərlərin qalması və istirahəti üçün hər-



tərəfli şərait var. Burada məişət və əşya otaqları, dəftərxana və digər zəruri otaqlar yaradılıb. Yataqxanadakı ideoloji otaqda hərbi qulluqçular Azərbaycanın hərbi tarixinin şanlı səhifələri barədə məlumat alacaqlar.

Hərbi hissədə əsgər və zabit-

lərin idmanla məşğul olmaları üçün də yaxşı şərait var. Burada quraşdırılan idman meydançasında hərbi qulluqçular minifutbol, basketbol və voleybolla məşğul ola biləcəklər.

Hərbi hissənin əsgər yeməxanası da müasir səviyyədədir.

Təmiz və işıqlı yeməxana binasında hərbi qulluqçulara bol enerjili, ekoloji təmiz və rasiona uyğun yeməklər verilir. Bütün bunlar bir daha göstərir ki, Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ordu quruculuğu istiqamətində mühüm

işlər görülür, hərbi qulluqçuların xidməti, yaşayış və istirahət şəraitlərini yüksək səviyyəyə çatdırmaq məqsədilə konkret addımlar atılır.

Hərbi hissənin raketlərin yoxlanılması anqarında zəruri avadanlıq quraşdırılıb. Burada raket-

lər təmir ediləcək və yoxlanılacaq. Burada, həmçinin raket meydançası da yaradılıb. Bu hərbi hissədə belə müasir infrastrukturun yaradılması onun strateji əhəmiyyətini daha da artırır.

**Ardı Səh. 3**

# Azərbaycanda ordu quruculuğu istiqamətində mühüm işlər görülür

*Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Müdafiə Nazirliyinin "N" saylı hərbi hissəsinin açılışında iştirak edib*



## Əvvəli Səh. 2

Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev raketlərin saxlanması və döyüş maşınlarına yüklənməsi ançarına da baxdı.

Yeni hərbi hissənin ərazisində iriqabaritli hərbi maşınlar üçün saxlanma anqarı, yanacaqdoldurma məntəqəsi, açıq test meydançası yaradılıb. Ümumilikdə, burada görülən işlər ordu quruculuğu sahəsində son illərdə aparılan məqsədyönlü islahatların tərkib hissəsidir.

Dövlətimizin başçısı döyüş texnikası parkında hərbi texnikaya baxdı.

Ali Baş komandana əməliyyat-taktiki raket kompleksi olan "POLONEZ" barədə məlumat verildi. Onun maksimal atış uzaqlığı 300 kilometrə qədərdir. Raketin çəkisi 780 kiloqram, döyüş başlığı hissəsinin çəkisi 140 kiloqram, zərərvermə radiusu isə 80 metrdir. "POLONEZ"-in maksimal uçuş müddəti saniyədə 310 metr, atışa hazırlıq vaxtı 10 dəqiqə, istismar müddəti isə 10 ildir. Bir döyüş maşınında 8 raket olur. Bu kompleks düşmənin əməliyyat düzülüşünün bütün dərinliyində onun nüvə və kimyəvi



hücum vasitələrinə, kəşfiyyat-zərbə sistemlərinin yerüstü elementlərinə, qoşunların əsas qruplaşmalarına, bazalarda yerləşən aviasiyasına, hava hücumundan müdafiə vasitələrinə və obyektinə, idarəetmə məntəqələrinə, radioelektron vasitələrinə, arxa cəbhə və digər obyektlərinə zərbə vurulması üçündür. Bundan başqa, kompleks vasitəsilə dənizsahili istiqamətlərdə düşmən donanmasının yerləşmə məntəqələri dağıdılır və onun

döyüş gəmiləri məhv edilir.

Əməliyyat-taktiki raket kompleksi olan "LORA" da "POLONEZ" kompleksi kimi döyüş zamanı eyni məqsədlər üçün istifadə edilir. Maksimal atış uzaqlığı 300 kilometrədən artıq olan bu kompleksin raketinin çəkisi 1580 kiloqram, döyüş başlığı hissəsinin çəkisi isə 240 kiloqramdır. Raketin zərərvermə radiusu 100 metr təşkil edir. Bir döyüş maşınında 4 raket olur. Onların maksimal uçuş müddəti

saniyədə 300 metrdir, atışa hazırlıq vaxtı 13 dəqiqə, istismar müddəti 10 ildir. Həm "POLONEZ", həm də "LORA" kompleksləri GPS və İNS sistemləri ilə idarə olunur.

Bütün bunlar göstərir ki, Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son dövrlərdə Ordumuzun müasir silah-sursat, hərbi texnika ilə təminatı məsələsinə xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşılır. Təsədüfi

deyil ki, bu gün Ordumuzun balansında dünyanın ən müasir silah-sursatı və hərbi texnikası var. Azərbaycan Ordusunun maddi-texniki bazasının yüksək səviyyədə təminatı üçün müasir silah-sursat, hərbi texnika xaricdən alınır. Bununla yanaşı, Ali Baş Komandanın diqqət və qayğısı sayəsində ölkəmizdə yaradılan müdafiə sənayesi kompleksi də Azərbaycanda ən müasir hərbi texnikanın istehsalına geniş imkanlar açır.

12 iyun 2018-ci il

## Peru Azərbaycan ilə əlaqələrə böyük önəm verir

Prezident İlham Əliyev Perunun Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

**A**zərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 10-da Peru Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Mariya Milağros Kastanyon Seoane-nin etimadnaməsini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir Mariya Milağros Kastanyon Seoane fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdi. Mariya Milağros Kastanyon Seoane etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfirle söhbət etdi.

Səfir Mariya Milağros Kastanyon Seoane Peru Respublikasının Prezidenti Martin Viskarranın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. O, səfirlik fəaliyyəti dövründə ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsi istiqamətində söyləyərək, bu baxımdan kənd təsərrüfatı sahəsində yaxşı potensialın olduğunu dedi.



Prezident İlham Əliyev ikitərəfli münasibətlərimizin inkişaf etdirilməsi üçün istiqamətlərin müəyyən edilməsinin zəruri olduğunu vurğulayaraq, bir neçə sahədə, o cümlədən kənd təsərrüfatı sahə-

sində əlaqələrin genişləndirilməsinin mümkünlüyünü bildirdi, bu sahənin Azərbaycanın inkişafında prioritet sahələrdən biri olduğunu qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı Peru

Respublikasının Prezidenti Martin Viskarranın salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Peru Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi.

### Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev heyvan kəsimi fəaliyyətinin tənzimlənməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

\*\*\*

Prezident İlham Əliyev Qüdrət Qəmbər oğlu Qurbanovun Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Dövlət Dəniz Agentliyinin direktoru təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

\*\*\*

Prezident İlham Əliyev Yevda Abramovun "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə Yevda Sasunoviç Abramov "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilsin.

\*\*\*

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda dini qurumlara maliyyə yardımı göstərilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

\*\*\*

Prezident İlham Əliyev Arif Məmmədovun Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Dövlət Mülki Aviasiya Agentliyinin direktoru təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

\*\*\*

Prezident İlham Əliyev Fəvqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) Akademiyası əməkdaşlarının təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

\*\*\*

"Bədən tərbiyəsi və idman haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 27 avqust tarixli 147 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

\*\*\*

"Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa dəyişikliklər və əlavələr edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 22 dekabr tarixli 498 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

\*\*\*

"Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Feldyeger Xidməti haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 14 oktyabr tarixli 133 nömrəli Fərmanının ləğv edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

\*\*\*

"Xidməti və mülki silah haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 21 fevral tarixli 679 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 769 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

\*\*\*

"Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 31 may tarixli 1155-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Sərəncam imzalayıb.

## Azərbaycan ilə Rusiya arasında strateji tərəfdaşlıq əlaqələri mövcuddur

Prezident İlham Əliyev Rusiyanın Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

**A**zərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 10-da Rusiya Federasiyasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Mixail Boçarnikovun etimadnaməsini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir Mixail Boçarnikov fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdi.

Mixail Boçarnikov etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi. Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfirle söhbət etdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan ilə Rusiya arasında ikitərəfli münasibətlərin siyasi, iqtisadi, energetika, hərbi-texniki, humanitar və bütün digər sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında mövcud olan bu münasibətləri strateji tərəfdaşlıq əlaqələri kimi dəyərləndirdiyini vurğuladı. Münasibətlərimizin zəngin tarixə malik olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev bu əlaqələrin gələcəkdə də uğurla və dinamik şəkildə inkişaf edəcəyinə əminliyini bildirdi.

Səfir Mixail Boçarnikov Rusi-



ya Prezidenti Vladimir Putinin ona səfirlik fəaliyyəti dövründə Azərbaycan ilə əlaqələri daha da möhkəmləndirmək istiqamətində söyləyərək, bu baxımdan kənd təsərrüfatı sahəsində yaxşı potensialın olduğunu vurğulayaraq, bir neçə sahədə, o cümlədən kənd təsərrüfatı sahə-

sində əlaqələrin genişləndirilməsinin mümkünlüyünü bildirdi, bu sahənin Azərbaycanın inkişafında prioritet sahələrdən biri olduğunu qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı Peru

Respublikasının Prezidenti Vladimir Putinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Rusiya Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Rusiya arasında ikitərəfli münasibətlərin perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

## “Azərbaycan ilə Bolqarıstan arasında ikitərəfli münasibətlər uğurla inkişaf edir”

Prezident İlham Əliyev Bolqarıstanın Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib



## Prezident İlham Əliyev: Azərbaycan-Rusiya münasibətləri yüksək səviyyədədir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Günü münasibətilə RF Prezidenti Vladimir Putinə təbrik məktubu göndərmişdir. AZƏRTAC xəbər verir ki, məktubda dost Rusiyanın bu gün dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi, iqtisadiyyatın davamlı inkişafı və modernləşdirilməsi, xalqın rifahının yüksəldilməsi məsələlərini uğurla həll etdiyi, onun beynəlxalq arenada fəal rol oynadığı qeyd olunur.

Təbrik məktubunda deyilir: “Ölkələrimizin ən geniş spektrli məsələlər üzrə səmərəli əməkdaşlığını və sıx qarşılıqlı fəaliyyətini əyani şəkildə əks etdirən Azərbaycan-Rusiya ikitərəfli münasibətlərinin yüksək səviyyəsi xüsusi məmnunluq doğurur”.

Prezident İlham Əliyev əminliklə vurğulayır ki, birgə səylər bundan sonra da ənənəvi sıx dostluq və mehriban qonşuluq telləri ilə bağlı olan xalqlarımızın və ölkələrimizin mənafeyi naminə Azərbaycan ilə Rusiya arasında strateji tərəfdaşlığın daha da möhkəmlənməsinə yönələcək.

## Azərbaycan Prezidenti Saatlıdakı kütləvi zəhərlənməni xüsusi nəzarətə götürüb

İyunun 10-da saat 19:30 radələrində Saatlı rayonunun Simadakənd kəndi ərazisində fermer Lətif Xəlilova məxsus torpaq sahəsində əkilmiş pambıq tarlasında işləyən 24 nəfər Sabirabad rayon sakinləri “Kimyəvi dərman zəhərlənməsi” diaqnozu ilə Saatlı Mərkəzi Rayon Xəstəxanasına daxil olub. Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, baş vermiş hadisə ilə bağlı dərhal Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə müvafiq məlumat verilib. Zəhərlənmiş şəxslərin müalicəsi dövlətimizin başçısının tapşırığına əsasən nəzarətə götürülüb, zəhərlənmənin səbəblərinin araşdırılması məqsədilə Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi, Kənd Təsərrüfatı, Səhiyyə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər nazirliklərinin əməkdaşlarından ibarət komissiya rayona ezam edilib.

Faktla bağlı Baş Prokurorluğun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsində Cinayət Məcəlləsinin 249.2-ci (bitki xəstəliklərinə və ziyanvericilərə qarşı müəyyən edilmiş mübarizə qaydalarını pozma, ağır nəticələrə səbəb olduqda) və 314.2-ci (səhlənkarlıq, yəni vəzifəli şəxsin işə vicdansız və ya laqeyd münasibəti nəticəsində öz xidməti vəzifəsini yerinə yetirməməsi ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddələri ilə cinayət işi başlanıb, bitki

ziyanvericilərə qarşı tətbiq edilmiş kimyəvi maddələrin nümunələri tarladan və anbardan müvafiq qaydada maddi sübut kimi götürülüb, iş üzrə məhkəmə-tibbi, məhkəmə-kimyəvi və digər ekspertizalar təyin olunub. Zəhərlənən 24 nəfərdən ikisinə ilkin tibbi yardım göstərilib. Dörd nəfərin vəziyyəti ağır olduğundan təcili Bakı şəhərinə gətirilərək Toksikologiya Mərkəzinə yerləşdirilib. Hazırda xəstələrin vəziyyəti qənaətbəxşdir.

Cinayət işi üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdirilir, gələcəkdə insanların həyat və sağlamlıqlarına təhlükə yarada biləcək bu qəbiləndən hadisələrin təkrarlanmaması məqsədilə müvafiq icra strukturlarına konkret tapşırıqlar verilib. Görülmüş işlər barədə ictimaiyyətə əlavə məlumat verəcək.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 10-da Bolqarıstan Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Nikolay Yankovun etimadnaməsini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir Nikolay Yankov fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdi. Nikolay Yankov etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi. Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfirlə söhbət etdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan ilə Bolqarıstan arasında ikitərəfli münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyini bildirərək, yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin önəmini vurğuladı. Bolqarıstan Prezidentinin və Baş nazirlərinin Bakıya, özünün Bolqarıstana səfərlərini məmnunluqla xatırladı. Prezident İlham Əliyev Nikolay Yankovun səfirlik fəaliyyətinin əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi işinə öz töhfəsini verəcəyinə ümidvar olduğunu bildirdi.

Səfir Nikolay Yankov Bolqarıstan Prezidenti Rumen Radevin salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırdı və dövlətimizin başçısını yenidən prezident seçilməsi, eyni zamanda, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi ilə əlaqədar təbrik etdi. Səfir ölkələrimizin rəhbərliyi arasında dostluq əlaqələrinin mövcud olduğunu bildirərək, bunun ikitərəfli münasibətlərin inkişafında rolunu xüsusi qeyd etdi.

“Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinə toxunan Nikolay Yankov bu layihənin icrasının Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, eyni zamanda, Bolqarıstanın qaz təchizatının şəxələndirilməsi baxımından böyük önəm daşdığını vurğulayaraq, ölkəsinin gələcəkdə bu layihədə tranzit rolunu oynaya biləcəyini dedi. O, Bolqarıstanın bu mühüm layihənin reallaşmasına siyasi sadiqliyini bir daha ifadə etdi.

Prezident İlham Əliyev bu yaxınlarda Bakıda Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılışının önəmini qeyd edərək, yaxın günlərdə TANAP-ın da işə salınacağını vurğuladı, “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin uğurla həyata keçirildiyini bildirdi. Dövlətimizin başçısı Bolqarıstanın bu layihənin mühüm tərkib hissəsi olduğunu və gələcəkdə digər ölkələrə Azərbaycan qazının çatdırılması üçün tranzit rolunu oynaya biləcəyini dedi.

Prezident İlham Əliyev Bolqarıstan Prezidenti Rumen Radevin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Bolqarıstan Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi. Görüşdə Azərbaycan ilə Bolqarıstan arasında ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif istiqamətləri, o cümlədən iqtisadiyyat, turizm, investisiya qoyuluşu, kənd təsərrüfatı sahələrinin perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

## “The Jewish Voice” qəzeti: Erməni antisemitizmi yenidən baş qaldırır

qarşı ən az tolerant olan ölkə seçilib. Respondentlərin 32 faizi bildirib ki, ermənilər yəhudiləri hətta soydaşları kimi də qəbul etmirlər. Bu rəqəm kəskin görünə də, əslində, təəccüblü deyil.

Mərkəz 2015-ci ilin iyun ayında 2016-cı ilin iyul ayına qədər keçirdiyi sorğuya əsaslanaraq, 2014-cü ildə Antiböhtan Liqası tərəfindən keçirilən səsvermənin nəticələrini təsdiqləyir. Bu da onu göstərir ki, ermənilərin əksəriyyəti antisemitizm nəzəriyyələrinin bir çoxunun “doğruluğuna” inanır. Onlar, həmçinin yəhudilərin biznes dünyası (72 faiz) və beynəlxalq maliyyə bazarlarında (68 faiz) böyük hakimiyyətə malik olmalarına, İsrailə yaşadığı ölkədən daha loyal olduğuna (68 faiz), insanların yəhudilərə davranışlarına görə nifrət etmələrinə (63 faiz), yəhudilərin özlərindən başqa heç kəsə önəm vermədiklərinə (60 faiz), özlərini digər xalqlardan üstün hesab etmələrinə (53 faiz), qlobal işlərdə böyük hakimiyyətə malik olmalarına (51 faiz), ABŞ hakimiyyətinin üzərində yəhudilərin böyük təsirinin olmasına (51 faiz) inanırlar.

Məqalədə bildirilir ki, Ermənistanda antisemitizm tipik rəsmi cavab onun varlığını rədd etməkdir. Ermənistanın paytaxtı Yerevanda Holokost xatirəsinə ucaldılan abidə 2004-2005-ci illərdə bir neçə dəfə vətəşçisinə dağıdılıb. Lakin polis bunu inkar edərək “abidə özü çöküb” məlumatını verib və beləliklə, bununla bağlı araşdırma aparılmayıb.

Ermənilərin “168 Saat” qəzetində dərc olunan bir

məqalədə jurnalist Emil Danielyan yazır ki, erməni antisemitizmin kökləri 1960-cı və 1970-ci illərə gedib çıxır. Bəzi sovet tarixçilərinin fikrincə, gənc türklər “erməni soyqırımı”nı törəderkən “sionistlər” tərəfindən idarə olunublar. Bir çox erməni millətçiləri bu güvlünc nəzəriyyədən istifadə edirdilər. Milliyyətçi qüvvələr ötən bir neçə il ərzində mətbuatda antiyəhudi şərhlər yaymaqla daha da aktivləşdilər. “Tribe Worshipers”in tanınmış nümayəndəsi Armen Avetisyan 2003-2004-cü illərdə Ermənistan mediasında ən çox haqqında danışılmış insan oldu. Müsahibələrdən birində Avetisyan bütün yəhudiləri Ermənistandan sürün etməklə təhdid etdi. Hətta ALM televiziya şəbəkəsinin sahibi Tiqran Karapetyan yəhudiləri lənətləməkdən həzz aldı.

Danielyan, həmçinin qeyd edib ki, 2006-cı ildə Ermənistanda Holokost xatirəsinə həsr olunmuş tədbirə yerli yəhudi icmasının müxtəlif nümayəndələri, erməni dövlət rəsmiləri və ictimai xadimlər dəvət edilərsə də, yalnız deputat Mkrtiç Minasyan orada iştirak etmək qərarına gəlmişdi.

Müəllif vurğulayır ki, erməni antisemitizmi ciddi problemdir və bu məsələ inkar olunmamalı, nəzərdən qaçırılmamalıdır. Bəlkə də bu səbəbdən İsrail Ermənistanla ikitərəfli əlaqələrə belə əz maraq göstərir, amma onun əhalisi müsəlman olan qonşusu və yüksək dərəcədə tolerant ölkə sayılan Azərbaycanı bağrına basır.



ABŞ-in geniş oxucu auditoriyasına malik “The Jewish Voice” qəzetində redaktor Fern Sidmanın “Erməni antisemitizmi yenidən baş qaldırır” sərəlvhəli məqaləsi dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə bir çox ekspertlərin Ermənistanın yəhudi icmasının rəhbəri Rima Varzhapetyanın yəhudi olduğuna şübhə ilə yanaşdıqları bildirilir. Qeyd edilir ki, bir çoxları onun antisemit hökumətin siması olduğunu düşünürlər. “Pew” Araşdırma Mərkəzinin məlumatına münasibət bildirən Varzhapetyan isə bununla razılaşmadığını bildirib. Rəqəmlər isə yalan demir.

Martin 28-də “Pew” Araşdırma Mərkəzi tərəfindən dərc edilən məlumata əsasən, Mərkəzi və Şərqi Avropanın 18 ölkəsi arasında Ermənistan yəhudilərə

# Azərbaycanla YUNESKO arasında əlaqələr genişlənir

*Azərbaycanın YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinə üzv seçilməsi ölkəmizin beynəlxalq arenada nüfuzunun daha bir göstəricisidir*

**D**ünya ölkələri arasında elm, təhsil və mədəniyyət körpüsü salmaq və bu vasitə ilə bütün dünyada sülhün və təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə kömək göstərmək məqsədini həyata keçirən YUNESKO bu ali ideyasını bir xətt olaraq davam etdirir. Xalqların dil, din və irqindən asılı olmayaraq, əməkdaşlığın genişləndirilməsində, sülh və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsində müstəsna rol malik olan bir təşkilat kimi, 1945-ci ildən fəaliyyətə olan YUNESKO-ya bu gün 190-dan artıq dövlət üzvdür. Bu dövlətlər sırasında Azərbaycanın da yeri var. YUNESKO ilə Azərbaycan arasındakı əlaqələrin inkişafında Ulu Öndər Heydər Əliyevin rolu mühümdür. Belə ki, Ümummilli Lider 1993-cü ilin dekabr ayında Fransa Respublikasında rəsmi səfərdə olarkən YUNESKO-nun o zamankı baş direktoru Federiko Mayorla görüşü bu əlaqələrin yaranmasında addım olub.

Bu görüşün nəticəsi olaraq YUNESKO-ya üzv dövlət kimi 1994-cü ildə Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin nəzdində Milli Komissiya yaradılıb. Heydər Əliyev Azərbaycan və YUNESKO əlaqələrinin inkişaf perspektivlərini nəzərə alaraq, hər zaman bu sahəyə diqqət ayırırdı. Daha sonra Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə YUNESKO ilə əlaqələri möhkəmləndirmək və Azərbaycan elminin, təhsilinin və mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan YUNESKO çərçivəsində qəbul edilmiş bir sıra konvensiyalara qoşulur. Bu konvensiyalara qoşulmaq xüsusi əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev də bu mötəbər təşkilatla əlaqələrin inkişaf etdirilməsinə böyük diqqətlə yanaşır. Görülən işlərin davamı olaraq, 2005-ci il tarixində Prezident İlham Əliyev YUNESKO ilə Azərbaycan Respublikası arasında qarşılıqlı əlaqələrin inkişaf səviyyəsini nəzərə alaraq, YUNESKO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyası ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalamışdır. Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla mədəniyyət sahəsində qurduğu geniş əməkdaşlıq əlaqələri ölkəmizin milli-mədəni ənənələrə sadıq qalaraq, dünya sivilizasiyasına inteqrasiyası üçün əlverişli şərait yaradıb.

## HEYDƏR ƏLİYEV FONDUNUN PREZİDENTİ MEHRİBAN XANIM ƏLİYEVANIN SƏYİLƏ AZƏRBAYCAN YUNESKO MÜNASİBƏTLƏRİ YÜKSƏK İNKİŞAF SƏVİYYƏSİNƏ YÜKSƏLİB

Müasir dövrümüzdə Azərbaycan YUNESKO münasibətlərinin inkişafında və möhkəmlənməsində Heydər Əliyev Fondunun xüsusi xidmətlərini qeyd etməliyik. Mehriban xanım Əliyeva ənənəvi musiqinin, edəbiyyat və poeziyanın inkişafına verdiyi töhfələrə, musiqi təhsili və dünya mədəniyyətlərinin mübadiləsi sahəsindəki xidmətlərinə və YUNESKO-nun ideyalarına sadıqlığına görə bu təşkilatın xoşməramlı səfiri adına layiq görülüb. Azərbaycanın Birinci Xanımının ciddi səyləri nəticəsində, Azərbaycan muğamı YUNESKO tərəfindən bəşəriyyətin qeyri-maddi irsinin şah əsəri elan olundu. Qobustan Dövlət Tarixi-Bədii Qoruğu, İçərişəhər, Qız Qalası, Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi YUNESKO-nun Dünya Mədəni İrs siyahısına; aşıq sənəti, xalçaçılıq sənəti, tar ifaçılığı və hazırlanması sənəti, eləcə də, Novruz bayramı YUNESKO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Repräsentativ siyahısına daxil edildi. YUNESKO ilə Azərbaycan arasında elm təhsil və mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün Bakıda bir sıra beynəlxalq tədbirlər keçirildi. YUNESKO ilə Azərbaycan arasında elm, təhsil və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə Bakıda da bir sıra beynəlxalq tədbirlər keçirilmişdir.



Azərbaycan-YUNESKO əlaqələri ildən-ildə daha da genişlənir. Təşkilatın 36-cı sessiyasında Azərbaycan YUNESKO Baş Konfransının vitse-prezidenti seçilmişdir. Daha sonra Azərbaycanın YUNESKO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin vitse-prezidenti seçilməsi bu əlaqələrin daha da möhkəmləyinə dəlalət etmiş oldu.

Bu, YUNESKO-nun Xoşməramlı Səfiri Mehriban xanım Əliyevanın yüksək fəaliyyəti sayəsində ölkəmiz ilə qurum arasında əlaqələrin möhkəm bir şəkildə qurulmasını özündə ehtiva edir. Azərbaycanın Birinci Xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın səylə Azərbaycan-YUNESKO münasibətləri yüksək inkişaf səviyyəsinə yüksəlib. YUNESKO hər bir xalqın mədəniyyətinin dünyaya çatdırılması üçün mühüm vasitədir. Bu mühüm vasitə ilə Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğində, onun həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında böyük rol malikdir. Müasir həyatımızda Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun Xoşmə-

ramlı Səfiri Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan haqq səsinə YUNESKO-nun tribunasından dünyaya çatdırır.

Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə Azərbaycanın ənənəvi klassik musiqisini dünya miqyasında tanımaq məqsədilə Bakıda Beynəlxalq Muğam Mərkəzi tikildi, Beynəlxalq Muğam festivalları keçirildi. 2009-cu ildə 1-ci Beynəlxalq Muğam Festivalı çərçivəsində YUNESKO-nun sabiq Baş Direktoru Koşişiro Matsuura ölkəmizə səfər etdi, səfəri çərçivəsində Novruz bayramı şənliklərinə də qatıldı. "Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyəti sayəsində Azərbaycanla YUNESKO arasında sıx əməkdaşlıq yaranmışdır" - bu fikrin müəllifi də Koşişiro Matsuuraadır.

Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətlərinin və əlamətdar hadisələrin yubileylərinin YUNESKO çərçivəsində qeyd edilməsi də bu qurumla əlaqələrin yüksək səviyyəsinin bariz göstəricisidir. Füzulinin 500 illik, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının 1300 illik, "Leyli və Məcnun" operasının ilk tamaşasının, dünyaşöhrətli alim, akademik Yusif Məmmədliyəvin, görkəmli yazıçı, alim Mir Cəlal Paşayevnin 100 illik yubileyləri, habelə, bu sıradan olan digər tədbirlər YUNESKO çərçivəsində böyük təntənə ilə qeyd edilib.

Mehriban xanım Əliyevanın YUNESKO-nun mənzil-qəragahında Xoşməramlı səfirlərin toplantılarında, qurumun mötəbər tədbirlərində iştirakı, keçirdiyi görüşlər, YUNESKO-nun dünya mədəniyyəti və dayanıqlı inkişafda rolu, dünyada təhsilin vəziyyəti və digər aktual mövzularda çıxışları da böyük maraqla qarşılanır. Fondun prezidenti həmin tədbirlərdə diqqəti, həm də Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətlərinə yönəldir, işğal altında olan ərazilərimizdə tarixi, mədəni abidələrimizin məhv edilməsindən narahatlığını bildirir, bir sözlə, YUNESKO-nun mötəbər tribunasından Azərbaycan həqiqətlərinin çatdırılması üçün bacarıqla istifadə edir.

## AZƏRBAYCAN 90 SƏSLƏ ƏN ÇOX

## SƏS YIĞARAQ, KOMİTƏYƏ ÜZV SEÇİLMƏYƏ NAIL OLUB

YUNESKO-nun mənzil-qəragahında Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə gerçəkləşən mədəni tədbirlər, Azərbaycanın inkişafı, tarixi, mədəniyyəti ilə bağlı təqdimatlar, ölkəmizin mədəni abidələri, təbiəti, səfalı yerləri, xalçaçılıq sənəti, mətbəxi barədə bir-birindən maraqlı nəşrlər, kataloqlar da ölkəmizin tanınması baxımından böyük önəm daşıyır.

Azərbaycanın Birinci Xanımının YUNESKO-nun xoşməramlı səfirləri arasında da çox böyük nüfuzu var. Qurumda daim nəcib təşəbbüsləri ilə seçilən Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilir, onun gördüyü işləri Xoşməramlı səfirlər üçün nümunə hesab edirlər.

Bu əlaqələrin davamı olaraq, bu günlərdə Azərbaycan YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinə üzv seçilib.

Xarici İşlər Nazirliyi və Mədəniyyət Nazirliyi bununla əlaqədar birgə bəyanat yayıblar. Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bəyanatda deyilir ki, iyunun 4-6-da Fransanın Paris şəhərində UNESCO-nun baş qəragahında təşkilatın Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Konvensiyasına üzv ölkələrin 7-ci Baş Assambleyası keçirilib. Sessiya çərçivəsində Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitədə azad olmuş yerlərə seçkilər keçirilib. İkinci qrup üzrə 2 yerə Azərbaycan, Belarus, Gürcüstan, Polşa, Slovakiya, Rumıniya və Makedoniya olmaqla, 7 dövlət namizədliyini irəli sürmüşdü. Aparılmış geniş təbliğat-təşviqat kampaniyası nəticəsində, Azərbaycan qrupda 90 səsə namizədlər arasında ən çox səs yığaraq, komitəyə üzv seçilməyə nail olub. Digər yerə isə 52 səsə Polşa seçilib.

Azərbaycan Respublikası 2010-2014-cü illərdə Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitədə təmsil olunub və ölkəmizə yenidən bu etimadın göstərilməsi beynəlxalq müstəvidə, o cümlədən, YUNESKO-da Azərbaycanın qazandığı nüfuzun növbəti təsdiqidir.

Ölkəmiz üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən belə bir qərarın qəbul olunması Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun Xoşməramlı Səfiri Mehriban xanım Əliyevanın dəstəyi və qayğısı, Azərbaycan Respublikası xarici işlər və mədəniyyət nazirliklərinin birgə fəaliyyəti nəticəsində ölkəmizin YUNESKO ilə tərəfdaşlıq münasibətlərinin yüksək səviyyədə inkişaf etdiyini göstərir.

Bəyanatda o da qeyd olunur ki, 2018-2022-ci illəri əhatə edən dövr ərzində komitəyə üzv dövlət olaraq Azərbaycan dünyada qeyri-maddi irsin qorunmasında öz töhfəsini vermək və zəngin təcrübəsini paylaşmaq, üzv dövlətlərlə əməkdaşlıq ruhunda birgə fəaliyyət həyata keçirmək, Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Konvensiyadan irəli gələn məqsədlərin həyata keçirilməsinə yaxından dəstək vermək, həmçinin, qeyri-maddi mədəni irs incilərini beynəlxalq səviyyədə təşviq etmək istiqamətində səylərini əsirgəməyəcək.

Zümrüd BAYRAMOVA

## Mübariz Əhmədov: “Nikol Paşinyan təklif formalaşdırma bilmir”



“Ermənistan hökumətinin son iclaslarının birində Nikol Paşinyan Dağlıq Qarabağın adından danışıq aparmağa mənəvi, siyasi hüququnun olmadığını bildirdi. Özümdən əvvəlki rəhbərlər əslən Dağlıq Qarabağlı olduqları üçün onlar Dağlıq Qarabağın adından buna görə danışmışlar. Nikol Paşinyan isə ermənistanlıdır”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədov deyib.

Onun sözlərinə görə, N.Paşinyanın bu yanaşmasının kinayə ilə cavabı daha səlisdir: “N.Paşinyan özünü Ermənistanın rəhbəri hesab etmir. N.Paşinyan Ermənistan-Diaspora-Dağlıq Qarabağ üçlüyünü qəbul etmir.

Reallıqda isə N.Paşinyan həqiqətən savadsızdır. Adıca təklif formalaşdırma bilmir. Onun dedikləri yarımcıdır. Əgər o Ermənistan rəhbərlik edirsə, deməli, Ermənistanın bütün hərəkətlərinə məsuliyyət daşıyır. Erməni ekspertləri də etiraf edirlər ki, Dağlıq Qarabağ müstəqil deyil. Orada şəxsiyyət vəsiqələrindən tutmuş avtomaşınların nömrələrinə qədər hər şey Ermənistan məxsusdur, büdcə Ermənistan ayırmaları hesabına doldurulur, təbii qaz Ermənistandan gəlir. Amma ən vacibi Ermənistanın təxminən 20-25 minlik ordusu Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ da daxil olmaqla işğal olunmuş ərazilərində yerləşdirilib. Rəhbəri olsaydı Ermənistanın bu addımlarının məsuliyyətini daşıyardı. Ona görə N.Paşinyana mümkün qədər üsyankar inqilabçı imicindən xilas olmaq lazımdır. Real pragmatizm tamam fərqli məsələdir.

N.Paşinyanın real pragmatizmi daddığını bilir. Sosial yığım fondları ilə bağlı qərarını 180 dərəcə dəyişdi. Çünki Dünya Bankı və Beynəlxalq Valyuta Fondu Ermənistan kredit verməyəcəkdir. Eləcə də Ermənistanın xarici borcunun restrukturasiası ilə bağlı əldə olunmuş razılaşmaları ləğv edəcəkdir. N.Paşinyanı anladı və mövqeyini dəyişdi. Dağlıq Qarabağ tənzimlənməsində N.Paşinyanın savadsızlığı və təcrübəsizliyi daha ciddi fəsadlar yarada bilər. Azərbaycan sabit və güclənən dövlətdir. Ermənistan kaos yoluna qədəm qoyub. Naxçıvandakı yüksəkliklərin itirilməsi proseslərin başlanğıc istiqamətini göstərdi. O zaman N.Paşinyan məsuliyyətini anlamasa da, məsuliyyət özü N.Paşinyanı anladacaqdır”.

## Dilsuz Əliyev: Ordumuz Naxçıvanda mühüm əhəmiyyətə malik strateji yüksəklikləri işğaldan azad edib



Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şərur rayonunun Günnüt kəndi və ətrafındakı mühüm strateji əhəmiyyətli yüksəkliklərin Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun əks-həmlə əməliyyatları ilə işğaldan azad edilməsi ordumuzun bu istiqamətdə daha əlverişli mövqelərə sahib olmasına imkan verib. Bu sözləri AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosuna müsahibəsində ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Dilsuz Əliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, Qızılqaya və Qaraqaya dağlarında yeni mövqelər ələ keçirilib. Dərələyəz mahalının Arpa kəndində (ermənilər adını dəyişdirərək “Areni” qoyublar) və Mehriderə vadisində düşmən fəaliyyəti nəzarət altına götürülüb. Bu, böyük hərbi nailiyyətdir.

“Dəniz səviyyəsindən 1683 metr hündürlükdə yerləşən Qızılqaya yüksəkliyinin ən böyük strateji əhəmiyyəti isə ordumuza İrəvan-Yeşenqdzor-Gorus-Laçın-Xankəndi avtomobil yoluna nəzarət etməyə imkan verməsidir. Bununla həm də strateji əhəmiyyətli Arpaçay Su Dəryçasının taktiki cəhətdən etibarlı mühafizəsinin təşkili üçün hakim yüksəkliklərdə yeni müdafiə mövqeləri qurulmuş oldu ki, bu da çox önəmlidir”, - deyən ehtiyatda olan polkovnik-leytenant vurğulayıb. O deyib ki, Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun böyük hərbi üstünlük əldə etməsi düşməni ciddi narahat edir, onlarda təşviş yaradır.

Muxtar respublikanın təhlükəsizliyinin etibarlı şəkildə qorunduğunu qeyd edən Dilsuz Əliyev bildirib ki, Naxçıvandakı birləşmə və hissələrimizin döyüş qabiliyyəti və peşəkərliliyi, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığı dünyanın qabaqcıl orduları ilə müqayisə olunur. Ötən ay qaradağ ölkənin Qars şəhərində keçirilmiş Türkiyə-Azərbaycan genişmiqyaslı birgə taktiki təlimi bunu bir daha təsdiq edir. Təlimdə Əlahiddə Ümumqoşun Ordudan cəlb edilmiş bölmələr bütün döyüş tapşırıqlarını uğurla yerinə yetirərək yüksək nəticələr göstərirlər.

O deyib: “Güclü maddi-texniki təminat və xalq-ordu birliyi hərbi qulluqçuların döyüş əzmini daha da artırır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov dəfələrlə muxtar respublikadakı hərbi hissələrə, buradakı hakim yüksəkliklərə gələrək xidmətin təşkili və şəxsi heyətin məişət şəraiti ilə maraqlanıb. Bu, hərbiçilərimizdə böyük ruh yüksəkliyi yaradır. Bundan başqa, hərbi potensialın gücləndirilməsi məqsədilə Əlahiddə Ümumqoşun Ordu ən müasir silahlar, Naxçıvanın coğrafi yerləşməsinə, relyefinə uyğun olan müasir texnikalara təchiz edilib. Bütün bunlar Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində mümkün olub”.

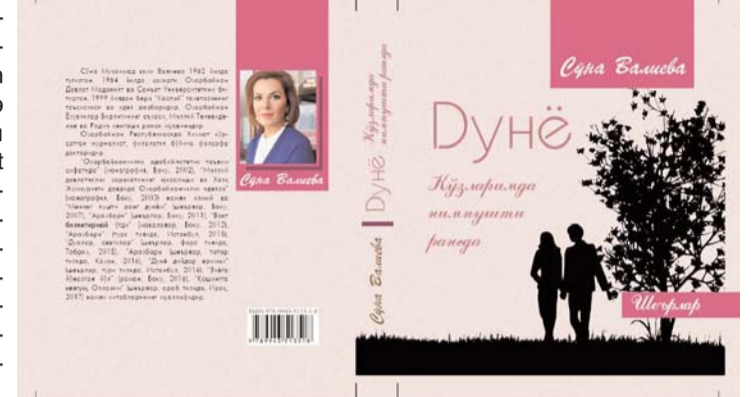
## Asim Mollazadə: “Ermənistanın və Paşinyanın faciəsi dərinləşəcək”

“Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın əsas məqsədi Rusiyanın Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə bağlı proseslərdə ermənilərlə mülayim davranmasına nail olmaq və erməniləri qorumağı davam etdirməkdir”. Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Asim Mollazadə deyib. “Lakin Paşinyan bir məsələni anlamır ki, problemin həlli yeganə bir yoldan ibarətdir, o da Azərbaycanla sülh istiqamətində birgə addım atmaqdır. Prezident İlham Əliyev çıxışlarında açıq şəkildə Ermənistan rəhbərliyinin diqqətinə çatdırdı və Paşinyana xilas yolunu göstərdi. Paşinyan hansısa başqa bir yollar axtaracaqsa, deməli, o halda Ermənistanın və Paşinyanın faciəsi dərinləşəcək”, - deyir, A.Mollazadə bildirib. Deputat ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrliyinin Ermənistanı iyunun 13-də edəcəyi səfərə də toxunaraq deyib ki, bu səfərdən heç nə gözləməyə dəyməz.



## Tanınmış şairə Sona Vəliyevanın “Dünya gözlərimdə çəhrayı rəngdə” kitabı Daşkənddə özbək dilində çap edilib

Tanınmış şairə Sona Vəliyevanın “Dünya gözlərimdə çəhrayı rəngdə” kitabı Daşkənddə fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin (AMM) layihəsi əsasında özbək dilində nəşr edilib. Kitab “İstiqlal-nuri” nəşriyyatında çap olunub.



Layihənin rəhbəri və “Ön söz”ün müəllifi AMM-in direktoru Samir Abbasov, tərtibçisi Qulu Kəngərliyədir. Kitabı orijinaldan özbək dilinə tanınmış tərcüməçi Şəhla Qasımoğlu çevirib. “Ön söz”də qeyd edilir ki, məhsulət, nətəvanlar yetişdirən Azərbaycan xalqı XX əsrdə bir sıra tanınmış şair və yazıçıları ilə də öyünür. Mirvarid Dilbazi, Nigar Rəfibəyli, Əzizə Cəfərzadə, Mədinə Gülgün, Hökümə Büllür, Əzizə Əhmədova və digər ədiblərin əsərləri ədəbiyyatımızın zəngin xəzinəsinə aiddir. Müasir dövrdə Azərbaycan ədəbiyyatında öz dəst-xətti, qələmi ilə seçilən şairlərdən biri də Sona Vəliyevadır. Bu kitabın özbək poeziyasəvərlərinə bir töhfə olduğu bildirilir. Kitabda Vətən, Azərbaycan, Qarabağ, təbiət və məhəbbət mövzularında şeirlər yer alıb.

## Turizm sahəsinin qeyri-neft sektorunda payı artır

Son 15 ildə ölkəmiz Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə sosial-iqtisadi inkişaf parametrlərinə görə, dünyada analoqu olmayan uğurlara imza atıb. Ölkədə cəmiyyət həyatının bütün sahələri yenilənib və müasirləşib, əhalinin rifah halı müqayisəolunmaz dərəcədə yaxşılaşıb, sabitlik və təhlükəsizlik mühiti tam təmin edilib, respublikanın beynəlxalq nüfuzu artıb.



Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yaranan yeni çağırışlara və ölkənin realıqlarına uyğun qəbul etdiyi mühüm qərarlar, imzaladığı müvafiq Fərman və sərəncamları əsasən, milli iqtisadiyyatımızın ayrı-ayrı sahələri üzrə aparılan islahatlar böyük aktualıq daşıyır. 2004-2018-ci illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artıb ki, bu rəqəm də artıq statistik bir göstəricidir. Bu gün Azərbaycan qeyri-neft sektorunun yüksək inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Azərbaycanın artıq neftdən asılılığı aradan qaldırılıb. Ötən il qeyri-neft sektorunun inkişafı 2,5 faiz təşkil etmişdisə, bu ilin birinci rübünün yekunlarına görə, 3 faiz təşkil edib. Qeyri-neft sektorunun bir sıra sahələrinin yüksək inkişafı, o cümlədən, turizm inkişafı ölkəmizin iqtisadiyyatının artmasına töhfələrini verir. Azərbaycanda artıq turizm intensiv sürətlə inkişaf edir. Buna səbəb ölkənin dünyanın 11 iqlim tipindən 9-na malik olması, dağı, meşəsi, dənizi, çayı, eczacı təbiəti, geniş sahələri, eləcə də, dövlət tərəfindən bu sahəyə göstərilən diqqətdir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamları ilə Azərbaycan turizmin inkişafına dair dövlət proqramları turizm sənayesinin sürətli inkişafına təkan oldu. Ölkədə iqtisadi inkişaf, yenidənqurma və abadlıq işlərinin görülməsi ölkənin daxili potensialı nəticəsində, Azərbaycanda turizmin sürətli inkişafına gətirib çıxarıb. Yeni mehmanxana və hotellərin inşası və təmiri dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində əsaslı rola malikdir. Dünya standartlarına cavab verən 5 beşulduzlu, döndürülməz və üçüldüzlü hotellər ölkənin mənzərəsinə yeni bir ab-hava gətirib. Bu müasirlik turizm bazarının artmasına təsirini göstərir. Ölkəmizə səfər edən turistlərin istirahətinin tam təminatı üçün bu amillər əsas şərtlərdir. Bütün bunlarla yanaşı, “Şahdağ” Qış-Yay Xizək Kurortu - xizək infrastrukturunu yaradılıb ki, bu da dünya səviyyəli mərkəzə çevrilib. Bu, ölkəmizə həm yeni investisiyalar gətirir, həm də on minlərlə yeni iş yerlərinin yaradılmasına səbəb olub. Ölkəmizin turizm siyasəti kompleks xarakter daşıyır. Bununla yanaşı, bu sektorda xidmət səviyyəsinin get-gedə yüksəlməsi də xarici ölkələrin vətəndaşlarının ölkəmizə marağını artıran amillər sırasındadır. Statistik rəqəmlərə nəzər salsaq, turizm sənayesində əldə olunan uğurların nəticələrini görmüş olarıq. Bu ilin yanvar-mart aylarında ölkəyə 627,835 xarici vətəndaş gəlib ki, bu da ötən ilin eyni dövrünün göstəricisindən 12,5 faiz və ya 70,207 nəfər çoxdur. Nəzərə alsaq ki, aprel ayında ölkəmizə gələn turistlərin sayı daha çoxdur, təbii ki, ölkəmizdə keçirilən global miqyaslı idman tədbirlərinin, xüsusilə də, “Formula 1” yarışlarının rolunu xüsusi vurğulamaq lazımdır. Eləcə də, səyahət və turizm sənayesinin Azərbaycanın ümumi daxili məhsuluna birbaşa təsiri əvvəlkilərdən çoxdur. Turizm sənayesinin qeyri-neft sektorunda payı daha da yüksəlməkdədir.

Göründüyü kimi, turizm sahəsində kifayət qədər uğurlar var. Bu sektorda xidmət səviyyəsinin get-gedə yüksəlməsi xarici ölkələrin vətəndaşlarının ölkəmizə marağını ilbəil artırır.

# “Cənub Qaz Dəhlizi”nin açılışı: uğurlu siyasətin beynəlxalq etirafı

**M**ay ayının 29-da Səngəçal terminalında “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin açılış mərasimi keçirilib. Tədbirdə rəsmi, siyasi və işgüzar dairələri təmsil edən çoxlu sayda xarici nümayəndələr iştirak ediblər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə dərin məzmunlu nitq söyləyib. O, “Cənub Qaz Dəhlizi”nin siyasi, iqtisadi, geosiyasi və enerji təhlükəsizliyi aspektlərində verdiyi töhfəni dolğun şəkildə ifadə edib. Bu dəhlizin Azərbaycanın ardıcıl və uzunmüddətli xarici siyasətinin birbaşa nəticəsi olduğunu vurğulayıb. ABŞ, Böyük Britaniya və Türkiyəni təmsil edən nümayəndələr də öz fikirlərini ifadə ediblər. Dünyanın bir sıra dövlətlərinin başçılarından bu təntənəli hadisə ilə bağlı göndərdikləri məktublar da oxunub. “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin çox mühüm geosiyasi hadisə olduğu tam etiraf edilib. Bu üzdən bir sıra mühüm geosiyasi xarakterli məqamları təhlil etməyə ehtiyac görürük.

## Nəhəng layihə: böyük siyasətin konkret təəcəssümü

“Cənub Qaz Dəhlizi”nin işə salınmasına həsr edilmiş təntənəli mərasim tarixi hadisə oldu. Regionun Avropa ilə əməkdaşlıq perspektivləri baxımından ciddi rol oynayan bir layihənin reallaşmasının Səngəçalda qeyd olunması müstəqil Azərbaycanın apardığı siyasətin unudulmaz səhifələrindən biri kimi yaddaşlarda qalacaq. Tədbirdə iştirak edən müxtəlif ölkələrin nümayəndələrinin söylədikləri bunun əyani təsdiqlərindən biridir. Ancaq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dərin məzmunlu nitqi tədbirin möhtəşəmliyini və perspektivliyini nümayiş etdirən əsas faktor idi.

Dövlət başçısı dolğun bir şəkildə bu layihənin əhəmiyyəti və dünyaya verəcəyi töhfələri ifadə edib. İlham Əliyev nitqində bəyan edib: “... belə nəhəng layihələri tərəfdaşlarımızla birlikdə icra edirik və Avropanın enerji xəritəsini yenidən tərtib edirik” (bax: Səngəçal terminalında “Cənub Qaz Dəhlizi”nin rəsmi açılış mərasimi keçirilib. Prezident İlham Əliyev mərasimdə iştirak edib / AZƏRTAC, 29 may 2018).

Bu lakonik fikirdə Azərbaycanın xarici siyasətinin mühüm aspektlərindən ikisi öz əksini tapıb. Əvvəla, Azərbaycan daim tərəfdaşları ilə birlikdə, beynəlxalq normalar çərçivəsində fəaliyyət göstərir. “Cənub Qaz Dəhlizi” məhz bu cür siyasətin birbaşa nəticəsidir. Müasir şəraitdə və rəqabətin böyük olduğu bir zamanda çoxlu sayda tərəfdaşla nəhəng enerji layihəsini reallaşdırmaq doğrudan da çox mahir xarici siyasət, daha konkret de-

sək, enerji strategiyası tələb edir. İkincisi, bu layihə Avropanın enerji xəritəsini dəyişmək iqtidarındadır. Ekspertləri də məsələnin bu tərəfi daha çox maraqlandırır. Məsələn, “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinə Rusiyanın münasibəti necədir? Çünki əgər söhbət Avropanın enerji xəritəsini yeniləşdirməkdən gedirsə, bunun Rusiyanın maraqlarına birbaşa aidiyyəti var.

Ekspertlər bu problemi araşdırıb və maraqlı qənaətlər əldə ediblər. Prezident Vladimir Putinin “Cənub Qaz Dəhlizi” ilə bağlı söylədiyi müsbət fikir də onlara müəyyən təkan verib. Rusiyanın dövlət başçısı bəyan edib ki, Moskva bu təşəbbüsü alqışlayır və Azərbaycana uğurlar arzulayır. Ermənilərdən başqa, hamını müsbət mənada təəcəbbləndirən bu bəyanat əslində real əsaslarla və pragmatik siyasi hesablamalara söykənir. Həmin məqamı aydınlaşdırmaq üçün yaranmış situasiyaya geniş prizmadan nəzər salaq.

Birincisi, Rusiya Avropanı qazla təmin edən əsas qaynaqdır. Rusiya Avropaya ildə 193 milyard kubmetr qaz satır. Burada Moskvanın siyasi və geosiyasi maraqlarını da nəzərə alsaq, Avropanın nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğunu bir daha dərk etmiş olarıq. Son zamanlar ABŞ-Avropa münasibətlərində özünü göstərən anlaşılmazlıqlar kontekstində isə mövcud vəziyyət Kreml üçün həyati əhəmiyyət daşıyır.

İkincisi, Qərbi Rusiya ilə Ukrayna məsələsinə görə ziddiyyətlər içindədir və Moskvanın enerji faktorundan siyasi məqsədlər üçün istifadə etməsindən ciddi şübhələnir. Bu səbəbdendir ki, Ukrayna öz ərazisindən Avropaya gedən qaz neqlini dayandırıb. Nəticədə, Rusiya “Şimal axını-2”



və Ukraynadan yan keçən “Türk axını” layihələrini reallaşdırmağa çalışır. Ancaq bu, ciddi mübarizə şəraitində baş verir və bir sıra dairələr “Şimal axını-2” layihəsinin həyata keçməsinə istəmir. Deməli, bu vəziyyətdə Moskva üçün “Türk axını” daha çox əhəmiyyət daşıyır. Bu bağlılıqda “Cənub Qaz Dəhlizi” Rusiya üçün təhlükə yaratmırmı? V.Putinin bəyanatı göstərir ki, yaratmır.

Üçüncüsü, ABŞ son dövrlərdə dünyaya qaz satışını artırmağa başlayıb və bunun üçün “qaya qazı” adlanan üsuldan geniş istifadə edir. Son məlumatlara görə, Amerika Çin, Yaponiya və Hindistana daha çox qaz satmağa başlayıb və yaxın gələcəkdə bu sahədə lider səviyyəyə yüksələ bilər. Bu proses Rusiyanın dünya bazarında manevr imkanlarını məhdudlaşdırmırmı? Həmin kontekstdə də hansı səbəblərdən

“Cənub Qaz Dəhlizi” Rusiya üçün ciddi rəqib statusunda deyil?

## Sərt rəqabət şəraitində: hamını qane edən mövqe

Bu kimi sualları verən ekspertlər cavabları da imkan daxilində tapmağa çalışırlar. Həmin bucaq altında “Cənub Qaz Dəhlizi”nin energetik, siyasi və geosiyasi əhəmiyyəti daha aydın özünü göstərir. Real vəziyyət belədir ki, “Cənub Qaz Dəhlizi” vasitəsi ilə Avropaya 16 milyard kubmetr qaz neql oluna bilər. Bu, Rusiyanın Avropaya verdiyi qazın miqdarından (193 milyard kubmetr) bir neçə dəfə azdır. Deməli, neqativ mənada Rusiyaya rəqib olmaqdan söhbət gedə bilməz.

Digər tərəfdən, ekspertlər ay-

dınlaşdırıblar ki, Azərbaycanın özü Rusiyadan qaz almağı nəzərdə tutub. Yeni mövcud imkanlarla “Cənub Qaz Dəhlizi”ni təmin edir və eyni zamanda, Rusiyadan daha sərfəli qiymətlə qaz alıb daxili tələbatının bir qismini ödəyir (bax: məs., İrina Djorbenadze. Poçemu ÖQK ne possorit Rossiö s Azerbaydjanom / “Ros-balt”, 31 may 2018).

Məsələn Rusiyani razı salan başqa tərəfi də maraqlıdır. Ekspertlər vurğulayırlar ki, “Cənub Qaz Dəhlizi” faktiki olaraq “Nabucco”nu əvəz etdi. “Nabucco” ilə ildə 60 milyard kubmetr qaz neql edilə bilərdi. Bu da Rusiya üçün ciddi rəqabət deməkdir. Belə çıxır ki, Azərbaycan Trans-Anadolu qaz boru kəməri (TANAP) layihəsini irəli sürməklə faktiki olaraq həm özü, həm Rusiya, həm Avropa, həm də Türkiyə üçün sərfəli olan addım atıb.



# “Cənub Qaz Dəhlizi”nin açılışı: uğurlu siyasətin beynəlxalq etirafı

Bu, ölkə rəhbərliyinin uzaqqörən milli siyasətinin bariz nümunələrindən biridir. Çünki Bakı həm öz maraqlarını reallaşdırmaqla, həm də böyük dövlətlərin maraqlarını qarşılıqlı fayda prinsipi əsasında uzlaşdırıb.

Prezident İlham Əliyevin “Cənub Qaz Dəhlizi”nin açılış mərasimində “... böyük dərəcədə bu işlərin təməlinə düşünülmüş siyasət dayanır ...” fikrini vurğulaması heç də təsadüfi deyil (bax: Səngəçal terminalında “Cənub Qaz Dəhlizi”nin rəsmi açılış mərasimi keçirilib. Prezident İlham Əliyev mərasimdə iştirak edib / AZƏRTAC, 29 may 2018).

Əksinə, burada daha dərin məzmunlu məqamlar ifadə edilib. Həmin məqamlar Azərbaycanın xarici siyasətinin çox mühüm cəhətləri ilə əlaqədardır. Əgər öncədən düşünülmüş, bütün incəliklərinə qədər işlənməmiş və tədrici qaydada yüksək siyasi iradə və peşəkar diplomatik fəaliyyətlə kurs hazırlanmasaydı, çox mürekkəb situasiyaları aşaraq, belə nailiyyətlər əldə etmək mümkün deyildi. Bu fikrin işığında “Cənub Qaz Dəhlizi”nin işə salınmasının geosiyasi təsir gücü üzərində geniş dayanmağa dəyər. Prezident İlham Əliyevin nitqində ifadə etdiyi fikirlər buna kifayət qədər əsas verir.

Dövlət başçısı bu gün qazılan uğurların təməlinə Heydər Əliyevin Azərbaycan üçün çətin olan məqamlarda hazırladığı siyasi kursun dayandığını açıq bəyan edib. İlham Əliyev nitqində vurğulayıb: “Mən o tarixi günləri yaxşı xatırlayıram. Çünki o vaxt mən Dövlət Neft Şirkətinin vitse-prezidenti kimi bu işlərlə bilavasitə məşğul idim. O vaxt Azərbaycanın neft strategiyası müəyyən olundu və bu gün biz bu strategiyanın, görülməmiş işlərin bəhrəsini görürük” (bax: əvvəlki mənbəyə). Deməli, həmin prosesdə indi ölkəyə rəhbərlik edən İlham Əliyevin də öz töhfəsi olub.

Ulu Öndər Heydər Əliyev gələcəkdə daha uğurlu siyasət yeriitmək üçün hazır olduğuna da böyük önəm verib. Yəni faktiki olaraq həmin dövrdə varislik prinsipi də unudulmayıb, tədrici və rəşadətli surətdə həyata keçirilib. Bu, Azərbaycanın milli dövlətçiliyi naminə edilmiş, sonrakı mərhələlərdə Azərbaycan faydalı əməkdaşlığa hazır ola bilsin.

## Uzun yol: növbəti mərhələ

Digər tərəfdən, 1993-cü ildən başlayaraq həyata keçirilən ener-

ji siyasəti çox maraqlı mərhələləri keçib. Onlar barədə İlham Əliyev nitqində fikir bildirib. Dövlət başçısı vurğulayıb: “TANAP layihəsi “Cənub Qaz Dəhlizi”nin önəmli hissəsidir. Biz gələn ay TANAP layihəsinin istifadəyə verilməsini də qeyd edəcəyik. Qeyd etdiyim kimi, 2014-cü il sentyabrın 20-də, - o da çox rəmzi mənada daşıyır, çünki “Əsrin kontraktı” 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanmışdır, - 20 ildən sonra “Cənub Qaz Dəhlizi”nin təməli qoyulmuşdur. Bu gün biz bu layihənin rəsmi açılışını qeyd edirik və bu, doğrudan da böyük və tarixi hadisədir” (bax: əvvəlki mənbəyə).

Həqiqətən də, 1994-cü ilin sentyabr ayının 20-də təməli qoyulan siyasətin düz 20 il sonra - 2014-cü il sentyabrın 20-də konkret nəhəng layihə ilə öz töhfəsini verməsi tarixi hadisədir! 20 il ondan əvvəl öz müstəqilliyi uğrunda ölüm-dirim savaşı verən, bir sıra böyük dövlətlərin parçalanmağa hazır olduğu ölkə kimi bütövlüyünü saxlamağa çalışsan bir Cənubi Qafqaz müəssəlman dövləti indi geosiyasi əhəmiyyətli layihəni 7 ölkə ilə birgə reallaşdırır! Təsəvvür edin, qısa bir tarixi zamanda Azərbaycan nə kimi nəhəng irəliləyişə nail olub. Öz təhlükəsizliyini güclə təmin edən yeni müstəqil dövlət cəmi 20 ildən sonra bütün dünyanın təhlükəsizliyinə xidmət edə bilən bir proqramı həyata keçirir! Budur səmərəli xarici siyasət kursunun başlıca missiyası və tarixi töhfəsi!

Nitqində dövlət başçısı onu da önə çəkib ki, “Cənub Qaz Dəhlizi” nəhəng infrastruktur layihəsidir. Onun icrasına 40 milyard dollardan çox sərmayə qoyulub. İndiki maliyyə bəhrəni şəraitində bir layihəyə bu dərəcədə kapital qoyulması onun iqtisadi ilə yanaşı, siyasi və geosiyasi əhəmiyyətini də göz önünə çəkir. Burada şübhəsiz ki, Azərbaycanın kifayət qədər qaz ehtiyatına malik olmasına olan inam da mühüm rol oynayıb. Belə ki, “Azərbaycanın təsdiq edilmiş qaz ehtiyatları 2,6 trilyon kubmetrə bərabərdir. Əminəm ki, bundan böyük həcmdə resurslarımız var. Gələcək kəşfiyyat və istismar işləri əminəm ki, bunu təsdiqləyəcək” (bax: əvvəlki mənbəyə).

Təbii ki, belə nəhəng bir iş üçün başqa bir ehtiyac meydana çıxır. Biz layihənin reallaşması üçün beynəlxalq əməkdaşlığın zəruriliyini nəzərdə tuturuq. Hamını Azərbaycanın bu çətin işin öhdəsindən gələ biləcəyi maraqlandırır. Hətta müəyyən şərtlər buraxılıb, prosesi pozmağa çalışsan dairələr də meydana çıxdı. Xüsusilə ermənilər tərbiətçi informasiyalar meydana atmaqda fərqləndirilirdi. Bu vəziyyətdə də Azərbaycan rəhbərliyi öz qəti iradəsini ortaya qoyaraq bütün problemlərin həllinə nail oldu. Bu sırada Azərbaycanın TANAP-ın təşəbbüskarı olması və maliyyəni Türkiyə ilə birlikdə öz öhdəsinə götürməsi cəsarətli addım idi. Bunun sayəsində “Nabucco”dan birbaşa Azərbaycan layihəsi olan TANAP-a keçid etmək mümkün oldu. Eyni zamanda, bir neçə xarici dövlətin bu layihəyə qoşulması üçün münbit şərait yaratdı. İndi Azərbaycan və Türkiyə ilə yanaşı, Gürcüstan, İtaliya, Yunanıstan, Bolqarıstan və Albaniya layihənin iştirakçılarıdır. Bu tərkibin genişlənməyi gözlənilir.

**Qlobal əməkdaşlıq və təhlükəsizlik:**  
**Azərbaycanın dəyişməz kursu**

Digər tərəfdən, “Cənub Qaz Dəhlizi” bütövlükdə qlobal əməkdaşlığın enerji təhlükəsizliyinə verdiyi töhfə aspektində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu bağlıqda həmin layihənin “Yeni İpək Yolu” layihəsi ilə qarşılıqlı əlaqədə müsbət nəticələr verə biləcəyini istisna etmək olmaz. Bu, xüsusilə Mərkəzi Asiyada böyük dövlətlərin sərt rəqabəti fonunda xeyli dərəcədə maraqlı görünür. Mümkündür ki, Xəzərin o tayından da bu layihədən istifadə etməklə bağlı təkliflər səsləndirilsin.

Məsələn regional əməkdaşlıq kontekstində daha böyük məna kəsb edir. Bununla bağlı dövlət başçısı nitqində maraqlı məqamları vurğulayıb. İlham Əliyev ifadə edib: “Bu layihələrin həyata keçirilməsi beynəlxalq əməkdaşlıq olmadan mümkün olmazdı. Mən, ilk növbədə, regional əməkdaşlıq haqqında danışmaq istədim. Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum və digər önəmli layihələri, o cümlədən neqliyyat sahəsində Bakı-Tbilisi-Qars layihəsini icra edərkən artıq çox güclü üçtərəfli regional əməkdaşlıq formatı yaratmışlar. Ona görə bu layihələrin icra edilməsində bu üç ölkənin birgə səyləri xüsusi yer tutur. Mən bu gün fürsətdən istifadə edərək həm Türkiyə, həm Gürcüstan rəhbərliyinə əməkdaşlığa görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm” (bax: əvvəlki mənbəyə).

də bundan ibarətdir. Buna görə də dövlət başçısı xüsusi diqqətə çatdırıb ki, “Azərbaycan qazı yeni mənbədir və “Cənub Qaz Dəhlizi” yeni enerji damarındır, Avropanın enerji xəritəsini yenidən tərtib edən layihədir” (bax: əvvəlki mənbəyə).

Dövlət başçısı İlham Əliyevin bu maraqlı tezisini ABŞ, Böyük Britaniya, Rusiya və Türkiyə rəhbərlərinin Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisinin 25 illiyi və “Cənub Qaz Dəhlizi”nə ilk qazın verilməsi münasibətilə ona ünvanladığı məktubların məzmunu bir daha təsdiq edir. Amerikanın dövlət başçısı Donald Tramp “Cənub Qaz Dəhlizi”ni “inanılmaz nailiyyət”, ABŞ və Azərbaycanın 30 illik əməkdaşlığının “mühüm nailiyyəti” adlandırır.

ABŞ Prezidenti vurğulayıb: “İlk müstəqil dövlətin 100 illiyini qeyd edən Azərbaycan indi daha firavan və qlobal iqtisadiyata bağlı bir ölkədir. Azərbaycanın böyük neft yataqları dünya enerji bazarına sabitlik gətirir. Sizin qaz hasilatınız isə Türkiyə və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə töhfə verəcəkdir” (bax: Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Trampdan / AZƏRTAC, 30 may 2018).

Donald Tramp “Cənub Qaz Dəhlizi”nə Azərbaycanın xarici siyasət kursunun ümumi məzmunu kontekstində baxır. Buna görə də o, məktubunun sonunda vurğulayıb ki, həm ABŞ-la Azərbaycanın, həm də “Qafqaz regionunun daha firavan, dinc və təhlükəsiz olması naminə” Prezident İlham Əliyevlə birgə işləmək əzmindədir. Etiraf edək ki, dünyanın qüdrətli dövlətinin başçısı tərəfindən verilən bu yüksək qiymət göstərir ki, Azərbaycan sözün həqiqi mənasında dünya siyasətinə, onun enerji təhlükəsizliyinə ciddi töhfələr verir.

Daha əhəmiyyətli isə Prezident İlham Əliyev öz nitqində vurğulayıb. Dövlət başçısı ifadə edib ki, “... ölkələrin uğurlu inkişafını təbii resurslar həll etmir. Düşünülmüş siyasət, xalq-iqtidar birliyi, şəffaflıq, bütün azadlıqların təmin edilməsi, düzgün iqtisadi siyasət və regional əməkdaşlıq uğurlu inkişafın əsas amillərindədir” (bax: əvvəlki mənbəyə).

Bununla yanaşı, “Cənub Qaz Dəhlizi” enerji resurslarının saxələndirilməsi baxımından önəm daşıyır. Prezident İlham Əliyev bu bağlıqda həmin layihəni “əvəz olunmaz layihə” adlandırır. Çünki burada həm mənbələrin, həm də marşrutların saxələndirilməsi mövcuddur. Onun özəlliyi

də bundan ibarətdir. Buna görə də dövlət başçısı xüsusi diqqətə çatdırıb ki, “Azərbaycan qazı yeni mənbədir və “Cənub Qaz Dəhlizi” yeni enerji damarındır, Avropanın enerji xəritəsini yenidən tərtib edən layihədir” (bax: əvvəlki mənbəyə).

Dövlət başçısı İlham Əliyevin bu maraqlı tezisini ABŞ, Böyük Britaniya, Rusiya və Türkiyə rəhbərlərinin Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisinin 25 illiyi və “Cənub Qaz Dəhlizi”nə ilk qazın verilməsi münasibətilə ona ünvanladığı məktubların məzmunu bir daha təsdiq edir. Amerikanın dövlət başçısı Donald Tramp “Cənub Qaz Dəhlizi”ni “inanılmaz nailiyyət”, ABŞ və Azərbaycanın 30 illik əməkdaşlığının “mühüm nailiyyəti” adlandırır.

ABŞ Prezidenti vurğulayıb: “İlk müstəqil dövlətin 100 illiyini qeyd edən Azərbaycan indi daha firavan və qlobal iqtisadiyata bağlı bir ölkədir. Azərbaycanın böyük neft yataqları dünya enerji bazarına sabitlik gətirir. Sizin qaz hasilatınız isə Türkiyə və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə töhfə verəcəkdir” (bax: Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Trampdan / AZƏRTAC, 30 may 2018).

Donald Tramp “Cənub Qaz Dəhlizi”nə Azərbaycanın xarici siyasət kursunun ümumi məzmunu kontekstində baxır. Buna görə də o, məktubunun sonunda vurğulayıb ki, həm ABŞ-la Azərbaycanın, həm də “Qafqaz regionunun daha firavan, dinc və təhlükəsiz olması naminə” Prezident İlham Əliyevlə birgə işləmək əzmindədir. Etiraf edək ki, dünyanın qüdrətli dövlətinin başçısı tərəfindən verilən bu yüksək qiymət göstərir ki, Azərbaycan sözün həqiqi mənasında dünya siyasətinə, onun enerji təhlükəsizliyinə ciddi töhfələr verir.

Daha əhəmiyyətli isə Prezident İlham Əliyev öz nitqində vurğulayıb. Dövlət başçısı ifadə edib ki, “... ölkələrin uğurlu inkişafını təbii resurslar həll etmir. Düşünülmüş siyasət, xalq-iqtidar birliyi, şəffaflıq, bütün azadlıqların təmin edilməsi, düzgün iqtisadi siyasət və regional əməkdaşlıq uğurlu inkişafın əsas amillərindədir” (bax: əvvəlki mənbəyə).

Bunun ən gözəl rəmzlərindən biri də “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsidir! Onun reallaşması son hədd deyil. Əksinə, yeni və daha uğurlu inkişaf mərhələsinin başlanğıcıdır. Qarşıda yeni-yeni zirvələr durur!

12 iyun 2018-ci il

# Unudulmaz şanlı gün

(Bir şəklin tarixçəsi)

Təsadüfən qarşıma çıxan bir fotosəkil məni ötənlərə - iyirmi altı il əvvələ qaytardı...

**G**ecələri soyuq və qaranlıq, gündüzləri təlatümlü, insanları nigaran və hər an ölümün üzünə dik baxmağa hazır olan - Naxçıvana... Min doqquz yüz doxsan - doxsan birinci illər. O vaxt, Azərbaycanın hər yerində olduğu kimi, Naxçıvanda da vəziyyət çox ağır idi. Ermənilərin Naxçıvanı işğal etmək planları, bu qədim diyarı Ermənistan ərazilərinə qatmaq istəyinin tarixi çox-çox uzaqlara gedib çıxırdı. 1988-ci ildən başlayaraq, vətənimiz davamlı olaraq erməni hücumlarına məruz qalırdı. Xalq özü könüllü müdafiə dəstələri yaradaraq düşməne müqavimət göstərirdi. Bəli, blokada vəziyyətində olan Naxçıvan ağır günlərini yaşayırdı... döyüşdü... və düşməne bir qarış da olsun torpaq verməməyə çalışırdı...



Belə bir məqamda Ulu Öndər Heydər Əliyevin Naxçıvanda olması taleyin bu torpağa bəxş etdiyi ən böyük xoşbəxtlik idi. Xalq yekdilliklə Heydər Əliyevin Naxçıvan MR Ali Məclisinə Sədr seçilməsini tələb edirdi. O zamankı Siyasi Maarif Evinin qarşısında toplanan insanlar (mən özüm də orada idim.) "Heydər", "Heydər" deyə qışqırırdılar. Heydər Əliyev xalqın qarşısına çıxıb, əlini qaldırıb, sakitlik işarəsini verdi və danışımağa başladı. "Mən bura vəzifə tutmaq üçün gəlməmişəm. Xalqımın bu ağır günündə sizinlə birlikdə olmağa gəlmişəm", dedi.

1991-ci ilin sentyabr ayının 3-də Naxçıvan Ali Məclisinin sessiyası Dahi Öndər Heydər Əliyevi Naxçıvan Ali Məclisinə Sədr seçdi. İlk gündən başlayaraq, Heydər Əliyev qarşıya çıxan hər hansı bir məsələnin həlli ilə bağlı Sərəncam verir, yerinə yetirilməsini qətiyyətlə tələb edirdi. Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri kimi Heydər Əliyevin qəbul etdiyi qərarları, fərman və sərəncamları oxuyan Naxçıvan Televiziyasının verilişlərini xalq artıq maraqla izləyirdi. Hər gün yeni xəbərlər eşitmək üçün əhali televiziya verilişlərinin başlanma saatını səbirsizliklə gözləyirdi. 1991-ci il sentyabr ayının ortalarında Naxçıvan Televiziyasında Naxçıvan MR Dövlət Milli Müdafiə Komitəsinin yaradılması haqqında Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri Heydər Əliyevin Fərmanı oxundu. Fərmanda deyilirdi: "Muxtar respublikanın ərazi bütövlüyünü qorumaq, erməni silahlı birləşmələrinin respublikamızın üzərinə hücumlarının qarşısını almaq və respublika əhalisinin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə Naxçıvan MR Milli Müdafiə Komitəsinin yaradılması və Elman Abbasovun həmin komitəyə sədr təyin olunması xəbərini sevinc dolu həyəcanla dinlədim. "Allaha çox şükürlər olsun ki, nəhayət, bizim də öz milli ordumuz olacaq, övladlarımız öz ordumuzda xidmət edəcək və torpaqlarımızı düşməndən qoruyacaqlar" - deyə düşündüm.

1992-ci il yenidən başlamışdı. Naxçıvan MR DMMK-də bütün hərbi strukturlar yaradılmış, maliyyə məsələləri həll edilmiş, təminat-təhcizat məsələləri yoluna qoyulmuşdu. Tam həqiqi xidmət keçirilirdi. Müqavilə şərtlərinə əsasən, xidmət edənlərlə yanaşı, könüllü əsgərlər və səfərbərliyə alınan hərbi mükəlləfiyyətli gənclər xidmət edirdi.

Bütün bunlar dünyaya "sülh" gətirən hegemon rus ordusunu bərk narahat edirdi. 1992-ci ilin fevral ayı idi. Öz işğalçı missiyasını başa çatdırmış sovet ordusu və onun ayrı-ayrı zabitləri Naxçıvan əhalisini qorxutmağa çalışırdılar. Gecələrin birində qəflətən şəhərdə avtomat və plemyot səsləri bir-birinə qarışırdı. Yuxuda olan şəhər əhalisi təşviş içərisində oyanıb küçələrə töküldü. Hamı vahimə içərisində idi... Gecə yarısı Naxçıvan MR DMMK Naxçıvan Televiziyası ilə xalqa müraciəti yayımlandı. Məlum oldu ki, sovet diviziyasının zabitləri öz aralarında "qorodskoye uçeniye" adlandırılan döyüş təlimini keçirirlər.

Həmin vaxt Ulu Öndər Heydər Əliyev sovet ordusunun Naxçıvandan çıxarılması üzrə iş aparırdı, özbaşına və başıpozuq sovet hərbi hissələrinin xoşagəlməz təxribatının qarşısını almağa çalışırdı. Moskvada mətbuatda yazılan böhtan xarakterli yazılardan sonra "Əsgər anaları komitəsi" mitinq keçirərək, övladları üçün narahat olduqlarını bildirmiş və oğullarını görmək istədiklərini söylədikdə, Ulu Öndər Heydər Əliyev anaları Naxçıvana dəvət edir. Onlar Naxçıvana gəlirlər və hər şeyi gözləri ilə görürlər. Analar hərbi hissədə olub, oğullarını başa salmışdılar və onlar heç bir insident olmadan sakitcə övladları ilə birlikdə Naxçıvandan çıxıb getməyə çalışırdılar. O zaman Naxçıvan diviziyasının komandiri belarus millətindən olan general Slabaşeviç, qərargah rəisi isə ukraynalı polkovnik Markelov idi. Onların Naxçıvandan çıxarılması Heydər Əliyev tərəfindən məhərətə planlaşdırılmışdı. Belə ki, o zamankı Belarusiya prezidenti Şişkeviçlə və Ukraynanın prezidenti Kravçukla danışıqlar aparılmış və onların öz ölkələrində uyğun hərbi vəzifəyə təyin olunacaqları razılaşdırılmışdır. Çünki SSRİ dağılmış, MDB yaradılmışdı. Azərbaycan Müstəqil Respublika idi və onun sərhədlərini qeyri-millətlərin qorumasına ehtiyac yox idi. Heydər Əliyevin böyük inandırma qabiliyyəti, "Qars" müqaviləsi və digər beynəlxalq müqavilələrin ortaya qoyulması məsələnin həyata keçirilməsində mühüm rol oynamışdır. Nəticədə, diviziya komandiri zirehli texnikanı və silah-sursatı Naxçıvanda qoyub getmişdi. Bu isə, o zaman Naxçıvanın müdafiəsi üçün başlıca amil idi. 1992-ci ilin avqust ayında hərbi hissədə bu münasibətlə yolasalma mərasimi keçirilir. Sovet ordusunun 75-ci diviziyasının komandiri general Slabaşeviç vida çıxışı edir, sonra Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri Heydər Əliyev çıxışı edir. Diviziya komandiri Slabaşeviçdən Naxçıvanda orduya aid silah-sursatı Naxçıvan MRDMMK-nin sədri Elman Abbasov təhvil almışdı.

Ulu Öndər Heydər Əliyev Naxçıvanda gördüyü işlərə yekun vuraraq, "Rossiyskiy fermer" qəzetinin müxbirləri ilə söhbətində qeyd edirdi: "Öz adıma artıq heç bir şey çıxmıyaraq, deyə bilərəm və həyatda fəxr etməyə, həqiqətən, dəyər ki, mən həmin müddət ərzində Naxçıvanı müharibədən qorudum".

**Zəkiyyə HACIYEVA,**  
Suraxanı rayonu Heydər Əliyev Mərkəzinin Böyük Elmi İşçisi

## "Günnüt qələbəsi də sonuncu olmayacaq"

Prezident İlham Əliyevin Raket Qoşunlarının hərbi hissəsinin açılışını etməsi əminlik yaradır ki, bizi qarşıda daha böyük qələbələr gözləyir

**A**zərbaycanın Ordusu Şərur rayonun Günnüt kəndini və ona bitişik yüksəklikləri, ümumilikdə isə, 11 min hektar ərazini düşməndən azad edib. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz Günnüt kəndinin azad edilməsi məqsədi ilə aparılmış uğurlu hərbi əməliyyatın Azərbaycanın hədəflərinə mərhələ-mərhələ yaxınlaşdığının göstəricisi olduğunu bildirdilər.

Millət vəkili Tahir Mirkişili: "Hər belə bir irəliləyiş düşmənin sonunu yaxınlaşdırır"

- İşğal altında olan torpaqların azad edilməsi və Azərbaycanın suverenliyinin bərpası ölkə başçısı İlham Əliyevin əsas hədəfidir. Bu hədəfə çatmaq üçün bütün üsullardan istifadə edilir: iqtisadi gücümüz artır, beynəlxalq nüfuzumuz güclənir, daxili sabitlik hökm sürür, xalq-iqtidar birliyi möhkəmlənir və ordumuz hər gün güclənir. Ordumuzun strateji yüksəkliklərdə güclənməsi və hər dəfə işğal altında olan torpaqların bir qisminin azad edilməsi getdikcə bu hədəfə yaxınlaşdığımızı bir daha göstərir. Hər belə bir irəliləyiş düşmənin sonunu yaxınlaşdırır.



"Palitra" qəzetinin baş redaktoru Namiq Əliyev:

"Günnüt əməliyyatını ikinci mərhələ hesab etməyə tam əsasımız var"



- Laçın dəhlizinə gedən yeganə yol Azərbaycan Ordusunun nəzarəti altındadır. Şərur rayonunun Günnüt kəndinə və oraya yaxın olan yüksəkliklərə, ümumilikdə, 11 min hektar əraziyə nəzarətin Azərbaycan Ordusu tərəfindən ələ keçirilməsi böyük hərbi uğurdur. 2016-cı ilin aprel savaşında 2 min hektar ərazi işğaldan azad edilmişdisə, indi ondan 5 dəfədən də artıq torpaq rəşadətli əsgərlərimiz tərəfindən Vətəne qaytarıldı. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilmə prosesində aprel savaşı birinci mərhələ idisə, Günnüt əməliyyatını ikinci mərhələ hesab etməyə tam əsasımız var. Ən əsası isə odur ki, buradakı yüksəkliklərdən İrevan-Gorus strateji yolunu hərbiçilərimiz daimi olaraq nəzarət altında saxlayacaqlar. Bizim üçün olduqca strateji əhəmiyyət daşıyan Laçın dəhlizinə də bu yol vasitəsilə getmək mümkündür. Qeyd edim ki, bu yolun kiçik bir hissəsinə Sədərək rayonu istiqamətindən də nəzarət etmək mümkün idi. Lakin fərqli olaraq, hərbi baxımdan Günnüt ətrafındakı yüksəkliklər daha hündür və daha əlverişlidir. Ermənistanın Laçın dəhlizinə gedən alternativ yolu yoxdur, o istiqamətə bütün hərbi yüklər bu yoldan daşınır. Ermənistanın yeni, populist rəhbərliyi Günnüt qələbəsinin əhəmiyyətini yaxşı başa düşür, ona görə də, öz vətəndaşlarını aldatmağa çalışırlar. Guya Azərbaycan tərəfi Günnütdə olan qəbirlərinin ziyarət edilməsi üçün ermənilərdən xahiş edibmiş. Təbii ki, bu, ağ yalandır. Ermənilər aprel savaşında 2 min hektar sahənin Azərbaycan tərəfindən geri qaytarılmasını Sarkisyanə bağışlaya bilmirdilər, indi 11 min hektarın əsl sahibinə qayıtmasının hesabını vermək lazımdır. Bu isə Paşinyanın mitinqlərdə verdiyi vədlərə bənzəmir, ortada strateji hərbi nöqtələrin itirilməsi faktı var. Günnüt qələbəsinin mənəvi-psixoloji əhəmiyyəti də olduqca böyükdür. Əgər aprel qələbəsi vətəndaşlarımızda torpaqlarımızın işğaldan azad ediləcəyinə inam yaratdısa, bu qələbə inamımızı daha da möhkəmləndirdi. Artıq hamıda belə bir ümid yaranıb ki, Günnüt qələbəsi də sonuncu olmayacaq. Bu gün Prezident İlham Əliyevin Müdafiə Nazirliyinin Raket Qoşunlarının hərbi hissəsinin açılışını etməsi, yeni orta mənzilli raketlərin təqdimatı xalqımızda əminlik yaradır ki, qarşıda daha böyük qələbələr bizi gözləyir.

GÜLYANƏ

## Damian Gjicknuri: TAP Albaniyanın qazlaşdırılmasına və ümumilikdə enerji sektoruna müsbət təsir göstərəcək

"T"rans-Adriatik" (TAP) təbii qaz boru kəməri layihəsi Albaniyanın qazlaşdırılmasına və ümumilikdə enerji sektoruna müsbət təsir göstərəcək. AZƏRTAC boru kəmərinin operatoru olan TAP AG şirkətinə istinadla xəbər verir ki, bunu Albaniyanın infrastruktur və energetika naziri Damian Gjicknuri TAP-ın Fierdəki kompressor stansiyasında turbo kompressorların quraşdırılması mərasimində deyib. Nazir TAP-ın Albaniya iqtisadiyyatı və ölkənin gələcəyi üçün strateji əhəmiyyətini vurğulayıb: "TAP Albaniyanın qazlaşdırılmasına və ümumilikdə enerji sektoruna müsbət təsir göstərəcək. TAP Albaniyada tətbiq olunan bu miqyasda ilk enerji layihəsidir və onun inkişafı təqdirəlayiqdir". TAP-ın ölkəyə müsbət təsiri barədə danışan nazir D.Gjicknuri həm alban işçi qüvvəsinin, həm də yerli şirkətlərin layihədə iştirakını yüksək qiymətləndirib.



**Z**aman ötdükcə tarixi şəxsiyyətlər əsrlərin və nəsillərin yaddaşında əbədi yaşayırlar. Onların xalqı və vətəni üçün etdikləri, ölkənin inkişafındakı xidmətləri daha çox nəzərə çarpır və öz əməlləri ilə müqəddəslik zirvəsinə ucalırlar. Ömrünün əsas hissəsini xalqa xidmətdə keçirən Ulu Öndər Heydər Əliyev kimi. Azərbaycanı parçalamıqdan, məhv olmaqdan xilas edən Ulu Öndər Heydər Əliyev bir əsrdə ikinci dəfə müstəqilliyini qazanmış Azərbaycanın birdəfəlik tarix səhnəsindən dövlət kimi silinib getməsinin qarşısını aldı. Ulu Öndər Heydər Əliyev Dövlət Xadimi və Siyasətçi kimi tarixdə elə iz qoydu ki, Özündən sonra qoyub getdiyi böyük siyasət məktəbi örnək, nümunə oldu və siyasi fenomen kimi Azərbaycan tarixinə silinməz iz saldı. Onun müdrik siyasəti ilə ölkənin bütün sahələrində reallaşan uğurlu islahatlar və layihələr, Azərbaycanın qısa bir zamanda, inkişafını təmin etmiş oldu. İctimai-siyasi və mədəni həyatımızın müxtəlif sahələrində sistemli islahatlar aparan Ulu Öndər bütün bu proseslərdə gənclərin roluna xüsusi diqqət yetirirdi.

Dahi Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın sabahın gənclərinin fəaliyyətində, inkişafında görüldü və ölkəni inkişaf etmiş dünya dövlətləri sırasına çıxması üçün mütləq gəncliyin enerjisindən, yaradıcılıq əzmindən istifadə etməyi böyük uzaqgörənliklə tövsiyə edirdi. Hələ Ümummilli Lider Heydər Əliyev ötən əsrin 70-80-ci illərində Azərbaycan gənclərinin cəmiyyətin inkişafında rolunu artırmaq, ölkənin gələcək inkişafında iştirakını və məsuliyyətini yüksəltmək istiqamətində məqsədyönlü gənclər siyasətini həyata keçirirdi. Minlərlə gənc o illərdə güzəşli şərtlərlə Sovet İttifaqının ən mötəbər təhsil ocaqlarına göndərilirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərlik etdiyi sovet dövründə yüzlərlə yeni tədris ocaqları, gənclik mərkəzləri, hərbi məktəblər açıldı, minlərlə azərbaycanlı gənc keçmiş SSRİ-nin nüfuzlu ali məktəblərində təhsil alaraq, müasir ixtisaslara yiyələndi. Heydər Əliyevin təşəbbüsü və qayğısı sayəsində o zamanlar Sovetlər İttifaqının 50-dən artıq iri şəhərinin 170 nüfuzlu ali məktəbində, bütövlükdə, 80-dək sahəni əhatə edən 150 ixtisas üzrə 15 mindən çox azərbaycanlı gəncin ali təhsil almasına, yüksək ixtisaslı mütəxəssis kimi hazırlanmasına imkan və şərait yaradıldı. Ulu Öndər illər sonra çıxışlarının birində bildirmişdi ki, bütün bunların hamısı o vaxtlar Azərbaycanın gələcəyi üçün yeni-yeni mütəxəssislər hazırlamaq məqsədi daşmışdır: "Bu işə biz hələ 70-ci ildən başlamışdıq. Mən bu gün çox məmnuniyyət hissi ilə qeyd edirəm ki, bu, şəxsən mənim təşəbbüslə olmuşdur. Mən hələ o vaxtdan ölkəmizin gələcəyini düşünürdüm".

Ulu Öndər Heydər Əliyev təhsilin Azərbaycan cəmiyyətinin inkişafındakı rolundan danışıarkən demişdir: "Bu təhsil sisteminin nə qədər dəyərli olduğunu onda görmək olar ki, Azərbaycanda yüksək savada, biliyə, ixtisasa malik insanlar var və onlar cəmiyyətin çox hissəsini təşkil edir. Əgər bunlar olmasaydı, Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf edə bilməzdi. Bunlar olmasaydı, biz indi Azərbaycanı müstəqil dövlət kimi idarə edə bilməzdik. Onları qiymətləndirmək lazımdır və on illərlə əldə etdiyimiz nailiyyəti heç vaxt unutmamalıyıq". Heydər Əliyev Azərbaycan təhsilini, savadlı gənclərini, Azərbaycan mütəxəssislərini "Azərbaycanın milli sərvəti" kimi qiymətləndirmişdi.

Hələ sovet hakimiyyəti illərində Ümummilli Lider yüzlərlə Azərbaycan gəncinin İttifaqın bir çox böyük və mərkəzi şəhərlərində

tədqirəliyidir. Əlbəttə ki, gəncliyə göstərilən dövlət qayğısı, onlarla bağlı qəbul edilən qərarlar gənc nəslin xoşbəxt gələcəyinə hesablanan addımlar idi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin qaçqın və məcburi köçkün tələbə-gənclərə göstərdiyi qayğı Onun bütün ölkə vətəndaşları qarşısında göstərdiyi əvəzolunmaz xidmətlərinin tərkib hissəsidir. Fərəh hissi ilə deyə bilərik ki, bu gün də dövlətimiz gənclərə xüsusi diqqət və qayğı göstərir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin gənclər siyasəti Onun layiqli davamçısı, dövlət başçısı İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilir.

Dövlət başçısının gənclərin xat

gənclərin, o cümlədən, gənc ailələrin problemlərinin həllinə köməklik göstərilir. Dövlət-gənclər siyasətindən irəli gələrək, gənclərin sağlamlığının qorunması sahəsində tədbirlər təşkil olunur, ölkənin ictimai-siyasi həyatında gənclərin fəal iştirakına, gənclər üzrə təşkilatların formalaşmasına və inkişafına diqqət yetirilir. Bu da, bir faktır ki, gənclər təşkilatlarının beynəlxalq əlaqələrinin qurulmasına kömək göstərilir.

Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təşkilatlanmaları da uğurla gedir. Bu gün gənclərimiz Avropa və dünyanın otuzdan çox nüfuzlu beynəlxalq gənclər təşkilatında təmsil olunur və bununla

tən qarşısında xidmətlərini və digər sahələri də vurğulamaq yerinə düşər. Bir sıra müsabiqələrdə və yarışlarda Azərbaycan gənclərinin Avropa məkanını fəth etməsi, birincilik qazanaraq, Azərbaycan bayrağını dalğalandırması Azərbaycan gəncliyinin sağlam düşüncəsinin məntiqidir. Bu, Azərbaycan gənclərinə yaradılan şəraitdir. Azərbaycan gəncliyi sürətli inkişafa meyillidir.

Bütün bu uğur və nailiyyətlərin əsasında Azərbaycan gənclərinə yaradılan şərait dayanır. Bu gün həyata keçirilən siyasət, uğurlu iqtisadi islahatlar və iqtisadiyyatın inkişaf tempi müasir gənclərin düşüncələrinin formalaşmasına bir

## Gəncliyə göstərilən dövlət qayğısı onların xoşbəxt gələcəyinə hesablanmışdı



təhsil almasına şərait yaratmış və həmin gənclərin böyük bir qismi bu gün müstəqil Azərbaycan Respublikasının dövlət quruculuğunda yaxından iştirak edir. Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanda ötən əsrin 70-ci illərində Hərbi Məktəb yaradıldı. Naxçıvanski adına hərbi məktəbin yaranması bu gün Azərbaycanın nizami ordusunun güclənməsinə xidmət edir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən ötən yüzilliyin 70-80-ci illərində qoyulmuş gənclər siyasətinin məntiqi davamı müstəqillik dövründə daha yüksək səviyyədə özünü göstərdi. Belə ki, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərəzi bütövlüyünün qorunması, ölkədə hüquqi-demokratik dövlət quruculuğu prosesində gənclərin rolunun müstəsnalığı nəzərə alınaraq, vahid gənclər siyasəti hazırlanıb həyata keçirildi.

Ölkədə demokratik prosesin sürətlənməsi ərəfəsində gənclərin təşkilatlanması məqsədi ilə dövlət başçısı tərəfindən 1994-cü il 26 iyul tarixində Gənclər və İdman Nazirliyinin yaradılması barədə Fərman imzalandı.

1996-2002-ci illərdə qəbul olunmuş "Bədən tərbiyəsi və idman haqqında", "Azərbaycanın gənc istedadlarına dövlət qayğısı haqqında", "Gənc istedadlar üçün xüsusi təqaüdlərin təsis edilməsi haqqında", "Dövlət-gənclər siyasəti haqqında" qərarların, habelə, "Gənclərdə vətənpərvərlik və vətəndaşlıq hisslərinin yüksəldilməsi haqqında", "Ordudan tərxis olunmuş gənclərin məşğulluğu" kimi dövlət sənədləri bu baxımdan,

ricdə təhsil almalarına dəstək verən "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsil üzrə Dövlət Proqramı" bütün təbəqədən olan gənclərin xaricdə təhsilə geniş imkanlar açmış oldu. Dövlət Proqramı çərçivəsində gənclərə dünyanın 33 ölkəsinin 544 ali təhsil müəssisəsində təhsil almaq imkanı verildi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində Azərbaycan gəncliyinin savadına, bacarığına, gələcəyinə böyük inam ifadə edərək bildirdi ki, hər bir insanın gücü, əlbəttə ki, onun biliyindən asılıdır: "Ona görə Mən əminəm, gənclərimiz bunu yaxşı başa düşürlər ki, yaxşı bilik almaq, yaxşı savad almaq və istənilən sahədə peşəkar olmaq hər bir gəncin, hər bir insanın həyatda yaxşı yer tutmasına gətirib çıxaracaqdır". İctimai-siyasi proseslərdə fəal iştirak edən Azərbaycan gəncliyi müstəqil dövlətçilik ənənələrini yüksək tutur. Dövlət başçısı İlham Əliyevin 2011-ci il 6 aprel tarixli "Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə Dövlət Proqramı haqqında" Sərəncamı gənclər siyasətinin davamıdır. Sərəncamın əsasında gənclər siyasəti daha da inkişaf etdirilərək, gənclərin müxtəlif sahələrdə fəal iştirakına şərait yaratmış oldu.

Göründüyü kimi, müasir dövrdə gənclərin bazar iqtisadiyyatının əsaslarına dair biliklərə yiyələnmələri, peşə hazırlığının yüksəldilməsi məqsədi ilə, ardıcıl olaraq, tədbirlər həyata keçirilir. Sosial müdafiyyə ehtiyacı olan

da, beynəlxalq gənclər hərəkatının fəal tərkib hissəsinə çevrilib. Bu təşkilatların istər Azərbaycanda, istər ölkədən kənarında keçirdiyi tədbirlər Azərbaycan həqiqətlərinin bütün dünyaya çatdırılmasında mühüm rol oynayır. Azərbaycan reallıqlarını dünyaya çatdıran, onun həqiqətlərinə göz yuman insanlara reallıqları təqdim edən, məhz elə gənclərdir. Gənc idmançılarımızın qələbələrini, gənc siyasətçilərimizin uğurlarını, gənc əsgərlərimizin qəhrəmancasına və-

başla təsirini göstərir. Beləliklə, Azərbaycanda gəncliyə dövlət qayğısı sabaha və uğurlara hesablanan bir siyasətdir, bu siyasət sağlam və intellektual nəslin formalaşmasına xidmət edir. Bütün bunlar isə, Azərbaycan gəncliyinin sabahına daha böyük inamla baxmağa əsas verir. Bu uğurların təməlinə isə əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan dövlət-gənclər siyasəti dayanır.

ZÜMRÜD

### Səyyar "ASAN xidmət" regionlarda fəaliyyətini davam etdirir

Səyyar "ASAN xidmət" regionlarda fəaliyyətini davam etdirir. İyunun 14-dək Ağcabədi şəhərində, 22-dək Salyan şəhərində, 27-dək Xudat şəhərində, 28-dək Qax şəhərində, ayın 13-dək Mərdəkan qəsəbəsində və Göytəpə şəhərində, 14-dək Aşağı Ağcakənd qəsəbəsində, 20-dək Pirekəşkül qəsəbəsində, 21-dək Horadiz şəhərində, iyulun 3-dək Qax şəhərində vətəndaşlara səyyar xid-



mət göstəriləcək.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyindən AZƏRTAC-a bildirdilər ki, səyyar şəkildə göstərilən xidmətlər Ədliyyə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən təqdim olunur. Bu xidmətlərə notariat fəaliyyəti, vətəndaşlıq vəziyyəti aktlarının dövlət qeydiyyatı, şəxsiyyət vəsiqələrinin verilməsi və dəyişdirilməsi, ümumvətəndaş pasportlarının verilməsi və dəyişdirilməsi, sürücülük vəsiqələrinin dəyişdirilməsi, əmək pensiyalarının təyin edilməsi, mənzillər üzərində mülkiyyət hüquqlarının ilkin və təkrar dövlət qeydiyyatına alınması barədə çıxarışların, texniki pasportların verilməsi daxildir. Vətəndaşlara, eyni zamanda, daşınmaz əmlakın təsvirinə, dövlət qeydiyyatına alınmış hüquqlara və onların məhdudlaşdırılmasına (yüklü-lüyünə) dair dövlət reyestrindən arayışların verilməsi, fərdi yaşayış evləri üzərində mülkiyyət hüquqlarının təkrar dövlət qeydiyyatına alınması barədə çıxarışların, texniki pasportların verilməsi ilə bağlı xidmətlər də göstərilir.

Səyyar "ASAN xidmət" in həyata keçirilməsinin əsas məqsədləri dövlət xidmətlərinin vətəndaşlara daha rahat, yeni və innovativ üsullarla təqdim edilməsi, vətəndaşlar üçün əlçatanlığın təmini və vətəndaş məmnunluğuna nail olunmasıdır.

12 iyun 2018-ci il

## “Azərbaycan istənilən an müharibə ilə torpaqlarını işğaldan azad edə bilər”

“Əgər Paşinyan bu cür məsuliyyətsiz əməllərini davam etdirsə, o zaman baş verəcək hadisələrin məsuliyyəti Yerevanın üzərində qalacaq”

**P**aşinyan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı görüşməyə və danışıqlara hazır olduğunu bildirsə də, bu danışıqlarda qondarma Dağlıq Qarabağın tərəf kimi iştirakının önəmli irəli sürüb. Bunu birbaşa onun bu danışıqları pozmağa hesablanan addımı kimi qiymətləndirmək olar?

**Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva: “Paşinyan dərisi boğazından çıxarılmış qardaşından dərslər almalıdır”**

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarında dəfələrlə qeyd edib ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi beynəlxalq hüquq və ölkəmizin



ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini tapmalıdır. Başqa cür də mümkün deyildir. Çünki Azərbaycan heç bir halda imkan verməyəcək ki, ərazisində ikinci erməni dövləti yaradılsın. Bu gün Ermənistan Azərbaycan qarşısında şərt irəli sürə biləcək vəziyyətdə deyildir. “Ermənistan Robert Koçaryanın, Serj Sarkisyanın qeyri-konstruktiv mövqeyi və təcavüzkar siyasəti nəticəsində, bütün regional layihələrdən kənar qaldı, təcrid vəziyyətində yaşadı və reallıq da budur ki, hər il bu ölkəni minlərlə insan birdəfəlik tərk edir. Sosial-iqtisadi vəziyyəti həddindən artıq ağır olan Ermənistan hərbi sahədə də Azərbaycan qarşısında duruş gətirə bilmir. Elə 2016-cı ilin aprel döyüşləri zamanı həm Ermənistan dövləti, həm də sadə ermənilər gördülər ki, Azərbaycan istənilən an müharibə ilə torpaqlarını işğaldan azad

edə bilər. Lakin Azərbaycan dövləti regional inkişafa və sabitliyə xələl gəlməsin deyər, hələ ki, sülh variantına üstünlük verir. Ona görə də, Ermənistan, başda Paşinyan olmaqla bundan səmərəli istifadə etməli, heç bir şərt irəli sürmədən danışıqlar masasına əyləşməlidir. Əks- təqdirdə, Paşinyanı Sarkisyanın da pis aqibət gözləyə bilər. Bu səbəbdən də, Paşinyan dərisi boğazından çıxarılmış qardaşından dərslər almalıdır.

**Millət vəkili Kamilə Əliyeva: “Ermənistan şərt irəli sürən deyil, şərt qəbul edən ölkədir”**

- Məxməri inqilab nəticəsində hakimiyyətdən qovulan Serj Sarkisyan vaxtilə danışıqlar prosesini pozmaq, işğalçılıq siyasətini davam etdirmək üçün hər dəfə diplomatik imkanları dalana dirəyən şərtlər irəli sürürdü. Elə bu səbəbdən də, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi ucubətindən Dağlıq Qarabağ münaqişəsi bu günə qədər həllini tapmayıb. Əlbəttə ki, Azərbaycanın da səbri sərhədsiz deyildir. Əgər Paşinyan bu cür məsuliyyətsiz əməllərini davam etdirsə, o zaman baş verəcək hadisələrin məsuliyyəti Yerevanın üzərində qalacaq. Ermənistan şərt irəli sürən deyil, şərt qəbul edən ölkədir. Paşinyan hərbi xuntanın səhvlərini təkrar etməməli və öz ölkəsinin gələcəyi naminə heç bir şərt irəli sürmədən danışıqlar masasına əyləşməlidir. Çünki Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinin uzanması Ermənistanın başqa heç kəsə ziyan gətirmir. Yeganə dövlətdir ki, işğalçılıq əməllərinə görə bütün regional layihələrdən kənar qalan Ermənistan sosial-iqtisadi kaos içərisindədir. Bu isə, Ermənistanın sonunun başlanğıcıdır.

**Millət vəkili Tahir Rzayev: “İşğalçı ölkənin müstəqil siyasəti yoxdur”**



- Paşinyanın danışıqlarda qondarma Dağlıq Qarabağ rejiminin tərəf kimi iştirak etməsini bildirməsi, sözsüz ki, onun danışıqları pozmağa hesablanan bir addımıdır. Çünki dünya birliyi Dağlıq Qarabağın tərəf kimi tanınmayıb. Hətta Ermənistanın özü tərəfindən tanınmayıb. Ora terrorçu quldurlar tərəfindən yaradılmış bir nəzarətsiz zonadır. Əgər oranı heç bir ölkə tanımır, o zaman danışıqlarda necə iştirak edə bilər? Terrorçular - sarkisyanlar, sarkisyanlar, qaçqınlar Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Dağlıq Qarabağda qondarma bir qurum yaradıblar. Digər tərəfdən, Paşinyan siyasətçi deyil. Əlbəttə ki, ondan əvvəlki də siyasətçi deyildilər. Onlar hakimiyyəti zorla ələ almış bir bandit dəstəsi olmuşdur. Yəni bunlar Qarabağ kartı üzərində hakimiyyətə gəliblər. Demək olar ki, bu gün Paşinyan da sosial dayaqlarını tamamilə itirib. Erməni xalqı gördü və anladı ki, Paşinyan da ondan əvvəlki sülh sözlərini deyir və hərəkətlərini təkrarlayır. Hər kəs gördü ki, Paşinyan hansısa xarici ölkənin dəstəyinə ümid bağlayır və onlar tərəfindən maliyyələşmiş bir adamdır. Ona görə də, işğalçı ölkənin müstəqil siyasəti yoxdur və hakimiyyətə gələn şəxslər də müstəqil deyillər. Onlar kiminsə diktəsi ilə işləyirlər. Ona görə də, Paşinyanın Dağlıq Qarabağ rejiminin də tərəf kimi danışıqlarda iştirak etməsi fikri qondarma şeydir. Bu məsələ Koçaryan və Sarkisyan tərəfindən də, bir neçə dəfə qaldırılmışdı, ancaq beynəlxalq təşkilatlar buna dəstək verməmiş və məsələyə münasibət bildirmişdilər ki, bu, qeyri-mümkün bir məsələdir və münaqişənin sülh yolu ilə həllinə bir əngəldir. Bu əngəli də keçmiş hakimiyyətdə olanlar törədiblər, bu gün Paşinyan onların sözü ilə oturubdurur və bu siyasəti yeridir. Onun bu yönə də siyasəti iflasa uğrayacaq.

GÜLYANƏ



**Əli Kərimli - satılan və alınan müxalifətin üz qarası**

RƏFİQƏ

**A**zərbaycanın dağıdıcı müxalifəti üçün son günlərin hadisələri bundan sonra uzun müddət unudulmayacaq rüsvayçılığa çevrilməkdədir. Ancaq nə fayda, istər AXCP, istər Müsavat, istərsə də “Milli Şura” qədər həyasızlığın son nöqtəsində belə olsa da, öz siyasi oyunbazlıqlarından əl çəkmə bilmir ki, bilmir... Daha doğrusu, gündəmdə qalmaq üçün xarici maraqlı dairelər tərəfindən idarə olunmaqdadır. Bir də təəccüb doğurarsa nə var ki?.. Götürək AXCP sədri Əli Kərimlinin son maliyyə maxinasiyalarını. Baxın, bu maxinasiyalar hardan başlayıb harda bitir - bir ucunu Rusiyaya, digər ucunu Avropaya, daha bir ucunu da digər yerlərə.

**Əli Kərimlinin komfortlu həyatının qurbanları**

AXCP sədri 25 ildən çox müddət ərzində komfortlu həyat sürmək və bu həyatını davamlı etmək üçün cəbhədaşlarını oda-közə atıb məhv etmək məqsədi güdüb. O, dəfələrlə işə olunmuş satqın və oyunbaz zaman-zaman bank əməliyyatları maxinasiyaları ilə hər dəfə sudan quru çıxmağa cəhdlər göstərsə də, ancaq heç bir “arqumentləri” gerçəkliyi əks etdirməyib, əksinə, bütün hallarda işə olunub. Bu günlərdə növbəti dəfə işə olunan AXCP sədrinin Rusiyadan aldığı böyük məbləğdə pullar müqabilində, komfortlu həyat sürməsi faktı onun siyasi ölümü ilə nəticəsini tapmaqdadır. Xüsusilə də, bu siyasi ölüm tarixi maraqlı 28 may 2018-ci il tarixinə təsadüf edir. Həmin gün Novxanıda tədbir keçirən AXCP sədri meydanda tək buraxıldı. Çünki illərdir ona xidmət göstərən cəbhəçilər Ə.Kərimlinin, artıq neçənci dəfədir ki, dələduzluq faktlarının şahidlərinə çevrilirlər. Onlar haqlı olaraq sual edirlər ki, axı nəyə görə Ə.Kərimli zadəgan həyatı sürür və ona inanan sırayı cəbhəçilər həbsxanalara düşür? Hansı səbəbdən AXCP sədri yüz minlərlə məbləğdə pul yeyir, sonra da özünü reklam etdirmək üçün, ona inanan və qanunsuzluqlar törədən, sonra isə həbs olunanların ailələrini “ziyərət edərək”, cəmi-cümlətani 200-300 manat pul verib, bunu özü üçün “kişilik” hesab edir?

Nəyə görə Ə.Kərimli 2005-ci ildən bəri rəsmən heç yerdə işləməyib, yəni parlamentin deputatı olub və sonra işsiz qalıb. Eyni zamanda, iddia edirlər ki, heç vaxt beynəlxalq fond və təşkilatlardan grant almayıblar (?!). Yaxşı, bəs bu qədər maliyyə vəsaiti Ə.Kərimliyə hansı mənbələrdən gəlir? Faktlar çox, ən maraqlısı isə Ə.Kərimlinin hələ heç bir yerdə işləməyən və gəlir bəyannaməsində göstərilmiş qazanc mənbəyi olmayan yeniyetmə oğlu Türkel Kərimli 20 gün ərzində - 2011-ci il sentyabrın 26-dan oktyabrın 17-dək olan müddət ərzində “Texnikabank”da 75 min funt-sterlinq məbləğində maliyyə əməliyyatı aparmışdı.

Göründüyü kimi, cidanı çuvalda gizlətmək olmaz. Çünki Ə.Kərimlinin siyasi karyerası, əslində, sonsuz xəyanətlər, qisaslar və intriqalar toplusudur. O, Azərbaycanda hakimiyyətə gəlmək üçün ölkənin və millətin düşmənləri ilə də separat danışıqlar aparıb, sövdələşib, “maliyyə dəstəsi” və qrantlar qismində paylar alıb, üzərinə öhdəliklər götürüb, sonra hakimiyyətlə danışıqlara can atıb, yenə vədlər verib, amma sonda hamını aldatmağa çalışıb. Ancaq məhkəmə qarşısına çıxarkən, bütün bu suallara cavab verməli olacaq.

## “Nar” korporativ tarif planlarını yeniləyərək daha sərfəli etdi

**B**iznes tərəfdaşlarının sayını ildən-ilə sürətlə artıran “Nar” artıq daha sərfəli şərtlərlə əməkdaşlıq təklif edir. Belə ki, mobil operator biznes üçün nəzərdə tutulmuş tarif planlarının tərkibində olan bonusları artırıb. Şəbəkə saxlama və şəbəkə xərcləri, həmçinin beynəlxalq zənglərin həcmi tarifi asılı olaraq 25%-dən 85%-dək artırılıb. Daha bir yenilik korporativ tarif planlarına şirkətdaxili limitsiz danışıq dəqiqələrinin əlavə edilməsidir. Sözügedən tariflər aylıq 8 AZN-dən başlayan abunə haqqı ilə təklif olunur.

Korporativ tarif planlarına qoşulan abunəçilər istər səsli xidmətlər, istərsə də mobil internet üçün sərfəli tariflərdən yararlanmaqla yanaşı, 24/7 rejimində çalışan xüsusi müştəri xidmətlərindən və yüksəkkeyfiyyətli mobil şəbəkədən də istifadə edə biləcəklər. Korporativ tərəfdaşlıq üçün 789 telefon nömrəsi və ya business-nar@azerfon.az elektron poçt ünvanı vasitəsilə əlaqə saxlamaq olar. Təkliflərdən yalnız sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi və ya fiziki şəxslər yararlana bilərlər.

Qeyd edək ki, “Nar” ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim etmiş və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. “Nar” şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 93%-ni əhatə edir və 6500-dən artıq baza stansiyası ilə 2 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir. Mobil operator şəbəkə keyfiyyətinin davamlı təkmilləşdirilməsi strategiyası çərçivəsində səs keyfiyyətinin nəzərəcarpacaq dərəcədə artımını və səsini təmiz ötürülməsini təmin edən “HD-Voice” (High Definition Voice) xidmətini təqdim edib. 2017-ci ildə müstəqil beynəlxalq şirkət olan “P3 Communications” tərəfindən keçirilmiş mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testlərinə əsasən, “Nar” şəbəkəsi mobil zəng xidmətlərinin göstərilməsi üzrə ölkədə ən yüksək nəticəyə nail olub.



## “Ulu Öndərdən bizə miras qalan Milli Qurtuluşumuz dəyərli sərvətimizdir”

Bu mövzuda YAP Samux rayon təşkilatında 15 İyun Milli Qurtuluş Günüə həsr edilmiş elmi-praktik konfrans keçirilib

Düənən YAP Samux rayon təşkilatının və rayon gənclər və idman idarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə “Ulu Öndərdən bizə miras qalan Milli Qurtuluşumuz dəyərli sərvətimizdir” mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirildi. YAP gənclər birliyinin üzvlərinin iştirak etdiyi tədbirdə iştirakçılar əvvəlcə Ümum-



milli Lider Heydər Əliyevin YAP Samux rayon təşkilatının inzibati binasında qoyulmuş abidəsinin önünə gül düzülüb, Ulu Öndərin əziz xatirəsinə ehtiramlarını bildirdilər. Tədbirin rəsmi hissəsi YAP Samux rayon təşkilatının konfrans zalında davam etdirildi. Konfrans giriş sözü ilə YAP Samux rayon təşkilatının sədri Gündüz Bay-

ramov açaraq, qeyd etdi ki, xalqımızın istiqlal tarixinə “Milli Qurtuluş Günü” kimi daxil olmuş 1993-cü ilin 15 iyun günü vətəni, xalqını sevmə, həmin çətin və ağırlı günlərin dəhşətlərini yaşayan, hadisələri gözləri ilə görənlər üçün, eləcə də, gələcək nəsillər üçün əsl qurtuluş tarixi, Azərbaycanda ölüm-dirim mübarizəsinin tarixidir. Bu tarixi yaradan isə Azərbaycanın inkişafında, müstəqilliyində və gələcəyində müstəsna rol oynayan, daim xalqına arxalanan və xalqına arxa olan bir insan - Heydər Əliyevdir”.

Tədbirdə YAP Samux rayon təşkilatının idarə heyətinin üzvü Şəmistan Yusifov çıxış edərək Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqımızın təkidlil tələbi ilə hakimiyyətə qayıdaraq, müstəqilliyimizi sözlən əsl mənasında, xilası üçün həyata keçirdiyi tədbirlərdən danışdı, rayona üç dəfə səfər edən Ulu Öndər haqqında xatirələr söylədi.

Tədbirdə Samux rayon Gənclər və İdman İdarəsinin aparıcı məsləhətçisi Qurban Həsənov “Ulu Öndərdən bizə miras qalan Milli Qurtuluşumuz dəyərli sərvətimizdir”, qəsbə tam orta məktəbin müəllimi Dilarə Əsgərova “15 iyun - Azərbaycan dövlətçiliyinin və istiqlalının xilası günüdür”, rayon MKS-nin işçiləri Gülay Nəbiyeva “Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycan iqtisadiyyatının dinamik inkişafının təməlini qoydu” mövzusunda və Tərifə Vəliyeva “Müstəqil Azərbaycanın memarı” mövzusunda məruzələrlə çıxış etdilər. Konfransın yekununda çıxış edən YAP Samux rayon təşkilatının sədri Gündüz Bayramov bildirdi ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu siyasətin bu gün Azərbaycanda Prezident İlham Əliyev Cənablarının rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirildiyini qeyd edərək bildirdi ki, ötən dövr çox əyani sürətdə sübut etmişdir ki, bu siyasətin alternativini yoxdur. Ölkəmizin dinamik inkişafından, ordu quruculuğu, qanun aliliyinin təmin olunması, davamlı ictimai-siyasi sabitliyin möhkəmləndirilməsi istiqamətində görülən qətiyyətli tədbirlərdən bəhs edən sədr xüsusi vurğuladı ki, xalqımız öz Prezidentinin başçılığı ilə Azərbaycanın müstəqilliyinin daha da möhkəmləndirilməsi, ərəzi bütövlüyünün qorunması, azad və firəvan həyata qovuşması yolunda bütün problemləri həll edəcəkdir.

Rəfiqə Kamalqızı

## Yeni Azərbaycan Partiyası Nəsimi rayon təşkilatı kursantlarla görüş keçirdi

Düənən Yeni Azərbaycan Partiyası Nəsimi rayon təşkilatının bir qrup fəali çağdaş müstəqil dövlətimizin Memarı və Qurucusu Heydər Əliyevin anadan olmasının 95, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin və Milli Ordunun yaradılmasının 100 və Milli Qurtuluş Günüün 25 illik yubileyləri münasibəti ilə Heydər Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbin kursantları ilə görüş ke-



çirdi. Tədbir iştirakçıları, ilk olaraq, Heydər Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbin binasının qarşısında ucaldılmış Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsinə ziyarət edərək, önünə gül dəstələri düzdülər. Sonra YAP Nəsimi rayon təşkilatının fəalları və kursantlar tərəfindən birgə Ali Hərbi Məktəbin ərazisində Milli Ordunun yaradılmasının 100 illik yubileyi şərəfinə 100 ədəd ağac əkildi.

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda canından keçmiş şəhidlərin ruhu bir dəqiqlik sükutla yad olundu. Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Nəsimi rayon təşkilatının sədri, millət vəkili Mələhət İbrahimqızı bu il müsəlman Şərqində ilk parlamentli respublikanın - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 100 illik yubileyinin tamam olduğunu və bu münasibətlə ölkəmizin hər yerində tədbirlərin keçirildiyini bildirdi: “Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2018-ci ilin ölkəmizdə “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli” elan olunması və Cümhuriyyətin 100 illik yubileyinin yüksək səviyyədə qeyd edilməsi ilə bağlı imzaladığı sərəncamları dövlətçilik tariximizə olan böyük ehtiramdır. 1918-ci il mayın 28-də müsəlman Şərqində ilk demokratik, parlamentli respublika - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yaradıldı. Azərbaycan dövlətçilik ənənələrinin və milli dövlətçilik şüurunun qorunmasında mühüm rolunu oynayan AXC 23 ay mövcud olsa da, qısa müddətdə tarixi bir missiyanı yerinə yetirərək, genişmiqyaslı demokratik islahatlar həyata keçirib”.

Rayon təşkilatının sədri bildirdi ki, AXC-nin hüquqi varisi olan müstəqil respublikamız Cümhuriyyət dövrünün demokratik dəyərlərinə sadıq qalaraq, sürətlə inkişaf edir və dünya birliyində layiqli yer tutur: “Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra xalqımız tarixi-mədəni yaddaşını özünə qaytardı. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu gün Azərbaycan qüdrətli dövlətə çevrilib. Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulan ordu quruculuğu siyasətinin hazırda Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirildiyini vurğulayaraq, aprel döyüşləri zamanı mənfur erməni işğalçıları tərəfindən mövqələrimizə və yaşayış məntəqələrinə edilən hücumun qarşısının Azərbaycan Ordusu tərəfindən qətiyyətlə alındığını və düşməne sarsıdıcı zərbə endirildiyini bildirdi. Bu qələbə bütün dünyaya bəyan etdi ki, Milli Ordumuz Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işğalçı qüvvələri doğma torpaqlarımızdan çıxarmağa hər an hazırdır”. Tədbirdə çıxış edən YAP Nəsimi rayon təşkilatının idarə heyətinin üzvü Aydın Heydərov, Nəsimi rayon Ağbırçəklər Şurasının sədri Zərifə Quliyeva, YAP Nəsimi rayon təşkilatının idarə heyətinin üzvü Məhəbbət Vəliyeva AXC-nin müstəqil Azərbaycan Respublikasının siyasi və hüquqi varisi olduğunu bildirərək, çətin tarixi şəraitdə müstəqillik qazandığını bildirdilər. Qeyd olundu ki, AXC-nin varisi olan Azərbaycan bu gün inkişaf edib, güclü nizami orduya malikdir.

Tədbirdə kursantların asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi məqsədilə YAP Nəsimi rayon təşkilatı tərəfindən Ali Hərbi Məktəbin kitabxanasına Ulu Öndərin və Möhtərəm Cənab Prezidentin həyat və fəaliyyətini əks etdirən kitablar və kursantların istirahət otağı üçün televizor təqdim edildi.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Nizami rayonunda Müqəddəs Ramazan ayı münasibətilə iftar süfrəsi açılıb. Mərasimdə çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva bildirdi ki, Ramazan ayı insanlara əxlaqi saflıq və xeyirxah niyyətlər aşılayır. Bu səbəbdən də, ayın mənəvi zənginlikləri Azərbaycan xalqı tərəfindən əziz tutulur: “Xalqımız daim xeyirxah niyyətlər ardınca gedib, böyük mədəniyyət yaradıb, qədim sivilizasiyaya zəngin mənəvi dəyərlər bəxş edib”.

Rayon təşkilatının sədri qeyd edib ki, hər bir xalqın mənəvi yüksəlişi onun əsrlər boyu formalaşdırdığı milli və mənəvi dəyərlərə bağlılığı ilə ölçülür: “Buna görədir ki, ölkəmizdə dini və mənəvi dəyərlərin qorunub yaşadılmasına, eləcə də, islamın müqəddəs ayın



və mərasimlərinin qeyd edilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Oruc tutan hər bir müsəlman dinimiz qarşısında öz borcunu yerinə yetirir. Ramazan ayında tutulan oruc in-

sanın paklığına, iman və iradəsinin saflaşmasına xidmət edir”.

S.Vəliyeva bildirdi ki, Ramazan ayı cəmiyyətimizdə həmrəyliyin, dini-mənəvi birliyin möhkəm-



ləndirilməsi işinə xidmət edən, hər bir müsəlmanın və adət-ənənələrimizə riayət edən insanların qəlbində olan bayramdır.

Sonra 400 nəfərədək insanın

iştirak etdiyi mərasimdə “Qurani-Kərim”dən ayələr oxunub, dualar səslənib və süfrə açılıb.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

## Milli Məclisin üzvü Sədaqət Vəliyeva iftar süfrəsində seçicilərlə görüşüb



## Demokratik dövlətlərin konstitusiyalarında insan hüquqlarının müdafiəsi

**A**BŞ-Birləşmiş Ştatlara Konstitusiyası Amerika hökumətinin ali qanunudur. Mövcudluğu (200 il) ərzində bu sənəd Amerika hökumət idarələrinin təkamülünə yol açmış, siyasi sabitliyin, fərdi azadlığın iqtisadi yüksəlişin və ictimai tərtəqinin təminatçısı olmuşdur. Bu konstitusiyaya dünyanın ən qədim yazılı konstitusiyası olub, çox sadə və anlaşılıqdır. Başlanğıcda Atlantik okeanın sahili boyu 13 çox müxtəlif müstəmləkələrin 4 milyonluq əhalisini idarə etmək üçün təməl kimi yaradılmış bu konstitusiyanın əsas, müddəaları o dərəcədə təkmildir ki, ancaq 26 düzəlişlə, o, bu gün Atlantik okeanından Sakit okeana qədər uzanan bir-birindən çox fərqlənən 50 ştatının 240 milyonluq əhalisinin ehtiyaclarını ödəyir.

Uzun müzakirələr yolu keçmiş bu sənəd əvvəllər federal ittifaqın 6 illik təcrübəsindən sonra 1787-ci ildə bir layihə sənədi kimi ortaya qoyulmuşdur. Elə bunun nəticəsi idi ki, indiki ABŞ-ın Şərqişində mövcud olmuş 13 Britaniya müstəmləkəsi 1776-cı ildə öz azadlıqlarını elan etmişdilər. 6 il ingilislərlə ölüm-dirim savaşı aparan bu müstəmləkələr öz aralarında bir müqavilə bağlamaqla, özlərini vahid xalq elan etdilər.

"Konfederasiyanın və Daimi Birliyin Maddələri" adlanan bu müqaviləni ştatların Konqresi 1777-ci ildə qəbul etdi və rəsmi şəkildə 1778-ci ilin iyulunda imzaladı. Deyilən Maddələr 1781-ci ilin martında 13-cü Ştat Merilənd tərəfindən təsdiq edildikdən sonra qüvvəyə minmiş oldu. Konfederasiyanın Maddələri ştatlar arasında sərbəst bir birlik yaratdı və çox məhdud hakimiyyət hüququ olan federal bir dövlət təsis etdi. İlk vaxtlar Maddələr çox da özünü doğrultmağından 1787-ci ilin fevralında respublikanın qanunvericilik orqanı olan Kontinent Konqresi Ştatlara müraziət edərək, Maddələri yenidən işləmək üçün öz nümayəndələrini Filadelfiyaya göndərməyi təklif etdi. Konstitusion və ya Federal Məclis 1787-ci ilin mayında 11 il əvvəl, 1776-cı il iyulun 4-də Müstəqillik Bəyannaməsi qəbul olunduğu İstiqlaliyyət zalında çağırıldı. Konstitusiyaya yeni bir sənəd kimi, 1787-ci il sentyabrın 17-də təkmil şəkildə işləndi və rəsmən 1789-cu ilin 4 martında yekdilliklə qəbul olundu. Sənədi hazırlayan 55 nümayəndə ən çox tanınmış rəhbərlərdən olmaqla yanaşı, həm də yeni dövlətin təməlini qoyan Bani Atalar hesab olunurdu. Bu insanlar müxtəlif mənafeləri, müxtəlif keçmişləri və həyatda müxtəlif mövqeləri təmsil etdirdilər.

Bütün bunlara baxmayaraq, onlar hamılıqla konstitusiyanın

"ön söz" yerindəki fikirləri hamılıqla qəbul edirdilər. Orada deyilirdi - "Biz, Birləşmiş Ştatların xalqı daha təkmil bir birlik yaratmaq, ədalət təsis etmək, ölkə daxilində əmin-amanlığa zəmanət vermək, müdafiə təmin etmək, ümumi rifaha təkən vermək, eyni zamanda, özümüz və gələcək nəsəlimiz üçün azadlıq sədəti təmin etmək naminə Amerika Birləşmiş Ştatları üçün bu Konstitusiyayı təntənə ilə elan edir və qəbul edirik".

Amerika Konstitusiyasının ilkin məqsədi xalqın iradəsinə bəlavəsətə cavab verən güclü və seçkili bir hökumət yaratmaq idi. 1959-cu ildə ABŞ-a daxil olan Alyaska və Havaya da daxil olmaqla Amerika bu gün 50 ştatdan ibarətdir. XIX əsrdən başlayaraq XX əsrin 2-ci yarısına qədər mühacirlərin sonsuz axını öz bacarıq və mədəni miraslarını inkişaf edən dövlətə əlavə töhfə etdilər. Bu cür formalaşan yeni dövlətin zənginliyi onun özünəməxsus müxtəlifliyi ilə əlaqəlidir.

Konstitusiyanın və onun təşkil etdiyi hökumətin daimi vəzifəsi bir-birindən ciddi şəkildə fərqlənən bütün bu maraq dairələrini birləşdirmək, ümumi bir zəmin yaratmaq və eyni zamanda, insanların hamısının hüquqlarını müdafiə etmək idi. Məqamı düşmüşkən qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının da ABŞ dövlətçilik ənənələrindən bəhrələnmək istəyi olarsa, heç də pis olmadı.

ABŞ Konstitusiyası təsdiq və qəbul edildiyi dövrdən bəri-yeni 200 il ərzində cəmi 26 düzəliş edilmişdir, onun yüksək səviyyəli yazılışı həyatda özünü doğrultmuşdur. Qeyd etmək lazımdır ki, insan cəmiyyətinin heç bir məsulu təkmil deyildir. Xeyli düzəlişlər edildiyinə baxmayaraq, ABŞ Konstitusiyasında, görünür, hələ də ələ çatışmayan cəhətlər var ki, bunlar gələcək günlərin narahatçılığı zamanı üzə çıxacaqdır. Lakin 2 əsr ərzində yüksəliş və misilsiz inkişaf, Amerika hökumətinin təməl qanununu qoyan 55 adamın uzaqqörənliyi sübuta yetirmişdir.

ABŞ Konstitusiyasının müvəffəqiyyətinə inanan Benyamin Franklin Avropadakı dostlarına yazırdı: "Mən ştatlar üçün təklif olunan bu yeni Federal Konstitusiyayı sizə göndərirəm... Əgər bu konstitusiyaya müvəffəqiyyətlə qəbul olunsay, mən bilmirəm ki, nə səbəbə siz Avropada bir Federal Birlik və özünün tam müxtəlif dövlətləri və krallıqları olan nəhəng bir respublika yarada bilməzsiniz..." Hazırda Avropada gedən proseslər 200 il gecikmə də, Benyamin Franklinin dediyi fikrə doğru aparır.

İnqilabi Ordu komandanı, Konstitusion Konventin sədri Corc Vaşinqton yekdilliklə ABŞ-ın 1-ci prezidenti, Con Adams isə prezident müavini seçildi. Adams Nyu-Yorka 1789-cu ilin 21 aprelində, Vaşinqton isə 23-də gəldi. Onların hər ikisi 1789-cu ilin 30 aprelində işə başlamaq

üçün and içdilər. Yeni hökumət yaratmaq məsələsi artıq həll olunmuşdu. Dünyanın ilk respublikasının təsdiq olunması işi isə yenəcə başlayırdı.

Amerika xalqı ən ümumi şəkildə öz iradəsinə səsvərmə yolu ilə ifadə edir. Buna baxmayaraq, vəzifəli şəxs yaranmaz hərəklər etdiyi və vəzifə cinayəti törətdiyi hallarda konstitusiyaya impiçment yolu ilə onu öz vəzifəsindən kənar edə bilər. 2-ci maddənin 4-cü bəndində deyilir: - "Birləşmiş Ştatların Prezidenti, Prezident müavini və bütün mülki vəzifəli şəxsləri cinayətə, rüşvət almağa və ya başqa yüksək cinayətə və məhkəmə cəzası tələb edən digər hərəklərə görə impiçment yolu ilə vəzifəsindən kənar edilə bilərlər".

ABŞ-da hökumətin üç əsas şəxsi bir-birindən ayrıdır və bir-birindən fərqlənir. Hər birinə verilən səlahiyyətlər qalan ikisinin səlahiyyətləri ilə məharətlə tərazlaşdırılır. Hər bir şəxə o birlərin öz potensial hüquq normalarını pozmamaları üçün nəzarətçi rolu oynayır.

Konstitusiyaya, onun əsas müddəalarına müvafiq olaraq, qəbul edilmiş qanunlarla və prezidentin bağlandığı və Senatın təsdiq etdiyi sazişlərlə birgə bütün başqa qanunların, icra aktlarının və qərarların fəvqündə durur.

Bütün şəxslər qanun qarşısında bərabərdir və onlardan heç biri federal hökumətdən xüsusi imtiyaz ala bilməz. Konstitusiyanın müəyyən etdiyi qanunlar çərçivəsində hər bir ştat, başqa ştatların qanunlarını qəbul etməli və onlara hörmətlə yanaşmalıdır. Ştatlar hökumətləri də federal hökumət kimi formaca demokratik olmalı və öz səlahiyyətlərini insanlara bağlamalıdır. Konstitusiyanın özündə müəyyən edildiyi kimi, adamların öz milli hökumət formasını dəyişmək hüquqları var. Federal sistem bu sənəddə 6 mərəmdən ibarət girişdə 52 kəlam da öz əksini tapmışdır. Bu mərəmlər - "daha mükəmməl bir birlik yaratmaq", "ədalət təsis etmək", "daxili əmin-amanlığın təmini", "ümumi müdafiə təmin etmək". ABŞ tədqiqatçısı Maykl Parenti yazır: "Əsl demokratiyada xalqın maddi həyat şəraiti humanist olmalıdır. Maddi şəraiti vətəndaşların müxtəlif qrupları üçün təzadlı şəkildə qeyri-bərabər ola və ya dözülməz şəkildə qəbul edilə bilməz. Kimsə bununla razılaşmayıb, bəyan edə bilər ki, demokratiya, sadəcə, siyasi oyunlar üçün qaydalar sistemidir, bu sistemdə konstitusiyaya və qanunlar bir növ, qaydaların külliyyatını ifadə edir. Biz isə mümkün düzəlişlərlə də olsa, bu oyunun xüsusi iqtisadi şərtlərini sınımağa çalışmamalıyıq. Belə yanaşma, şübhəsiz ki, demokratiyanı oyuna çəkib aparacaq. Bu, onu nəzərdə tutur ki, formal qaydalar real varlıqdan asılı olmayaraq da mövcud ola bilər".

Fransız yazıçısı Anatol Frans qeyd etmişdir ki, qanun özünün möhtəşəm hüquq bərabərliyi ilə



Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında  
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına  
Dövlət Dəstəyi Fondu

# KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

həm kasıblara, həm də varlılara çörək oğurlamağı və küçədə dilənçilik etməyi eyni dərəcədə qadağan edir. Bununla belə, "hamının hüququ" barədə danışanda, sinfi şərtlər nəzərə alınmır və qanun sanki məzhəkəyə, fiksiyaya çevirir. Belə sinfi şərtlər isə bir çox hallarda varlıları qanundan üstün, kasıbları isə qanundan kənar qoyur. Müəyyən maddi şərtlərlə bağlılığı olmayan formal hüquqlar milyonlarla insan üçün böyük əhəmiyyət kəsb etmir. Belə insanlar həmin hüquqlarını təcrübədə reallaşdırmaq üçün vəsaitlərə malik deyillər.

Məsələn, "hər bir vətəndaşın eşidib bilmək" hüququna baxaq. Hamı üçün hüquqların bərabərliyi qanunu həm varlılara, həm də kasıblara öz siyasi səslerini yüksəltmək imkanı verir. Həm varlılar, həm də kasıblar dövlət məmurlarına təsir göstərmək üçün azad surətdə nüfuzlu lobbiçiləri və Vaşinqton hüquqşünaslarını muzdla tutmaq hüququndan azaddırlar. Həm varlılar, həm də kasıblar özlərinin qəzet və ya televiziya stansiyası vasitəsilə ictimai rəyi azad şəkildə formalaşdırmaq hüququna malikdirlər. Həm varlılar, həm də kasıblar özlərinə və ya öz siyasi favoritlərinə yüksək vəzifə qazandırmaq üçün dəyəri bir neçə milyon dollar olan seçki kampaniyasında iştirak etmək hüququna malikdirlər. Lakin bu formal bərabərlik bir uydurmadır. Siyasi oyundan kə-

narlaşdırılmış milyonlarla insana bu hüquqlar yaxşı nə vəd edir?

Mühafizəkarlar, liberallar və sağ cinahdan mərkəzə qədər olan digər siyasi təmayüllərin nümayəndələri üçün kapitalizm və demokratiya bir-birindən ayrılmazdır. Onların fikrincə, azad bazar müxtəlif növlü siyasi qruplardan plüralist "vətəndaş cəmiyyəti" yaradır. Bu cəmiyyət dövlətdən asılı olmadan fəaliyyət göstərir və siyasi azadlığın əsasını təmin edir. Real həyatda faşist Almaniyasından tutmuş "üçüncü dünya"nın indiki diktator rejimlərinə qədər bir çox kapitalist cəmiyyətlərində azad sahibkarlıq sistemi mövcuddur, lakin siyasi azadlıq yoxdur. Belə sistemlərdə siyasi azadlıq kasıbların əməyini istismar etmək və ağılaşdırmaq şəkildə varlı olmaq azadlığı deməkdir. Transmilli korporasiyaların kapitalizmi siyasi demokratiyanın heç bir təminatlarını vermir, bir çox hallarda isə, onun üçün əngələ çevrilir. Böyük biznes əhalinin nisbi azlığının maraqları çərçivəsində şəxsi gəlirlərin maksimal dərəcədə artırılmasında maraqlıdır və eyni zamanda, istehsalın mənfi nəticələrinin çox hissəsini bu cəmiyyətin çiyinə qoyur. Bunlar işsizlik, yoxsulluq, ətraf mühitin deqradasiyası və peşə travmatizmidir.

**Vahid Öməröv,**  
*fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru*

## Uşaqlarda qan qrupu uyğunsuzluğu

Körpənin dünyaya gələrkən sağlam və ya xəstə olması, qan qrupu və hansı rezusla doğulması gəndən asılıdır. Məsələn, ananın qanı rezus mənfi, körpənin qanı isə rezus müsbət olarsa, bu zaman qan uyğunsuzluğu konfliktli baş verər və uşağın sağlamlığında müəyyən problemlər yarana bilər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Səhiyyə Nazirliyinin baş pediatri Nərib Quliyevin dediyinə görə, valideynlərin qan qrupunun uyğunsuzluğu doğulan körpədə müxtəlif xəstəliklər yaranmasına səbəb olur: "Hamiləlik zamanı bətnə uşaq düşərkən valideynlərin qan qrupu və rezusunda uyğunsuzluq olanda xəstəlik əlamətləri aşkar edilə bilər. Vaxtında tədbir görülmədikdə dünyaya gələn körpə ya əlil doğulur, ya da tələf olur".

Onun dediyinə görə, hamiləlik zamanı qan uyğunsuzluğu olduqda onun müalicəsi mümkündür. Bunun üçün valideynlər bundan məlumatlı olmalı və bu sahədə yoxlanılma aparılmalıdır: "Qadın məsləhətxanalarında qeydiyyatda olan analar bir neçə dəfə yoxlama və müayinələrdən keçirilir. Əgər ananın səhhətində bu sahədə hansısa şübhə varsa, müayinə aparılıb başa çatdırılmalıdır". Baş pediatri onu da bildirib ki, qan uyğunsuzluğu probleminin əsas fəsadları təkrar hamiləlik zamanı özünü daha ağır formada göstərir. Ona görə də qabaqkı tədbirlərin görülməsi vacib şərtlərdən biridir.

## Günəş vannasının dəriyə müsbət və mənfi təsiri

Havalar istiləşdikcə çiməliyə üz tutanlar və günəş vannası qəbul edənlər çoxalır. Bütün canlılar üçün həyat mənbəyi olan günəş şüaları dəriyə dərinə təsir göstərəndə qan damarlarının genişlənməsinə və hərəkətin artmasına səbəb olur. Nəticədə tərləmə yaranır ki, bu da bədənin toksinlərdən təmizlənməsi prosesidir. Bunda əlavə günəş işığı beynin hormonal funksiyalarının normal fəaliyyətinə də kömək edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, günəş şüaları altında qaralmağın orqanizmə xeyri olsa da, onun ifrat dərəcədə qəbulu olduqca zərərli olur. Belə ki, bu şüaların təsiri bədəndə müxtəlif ləkə, səpgi, dermatoz və bir sıra digər dəri xəstəliklərinin əmələ gəlməsinə səbəb ola bilər. Həkimlər günəş şüaları altında qaralma zamanı yol verilən səhvlər və qaydalara riayət olunmamasının bədəndə bir sıra fəsadlara, o cümlədən bədxassəli şişlərin yaranmasına da səbəb ola biləcəyini bildirirlər. Ona görə də günəş vannası müəyyən normal daxildə qəbul edilməlidir. Zərərli günəş şüalarından qorunmaq üçün bir sıra vacib məqamlara əməl olunmalıdır. Günəşin zenitdə olduğu ən isti saatlarda vanna qəbul etmək düzgün deyil. Yüngül günəş yanıqları zamanı xüsusi yağlar, məlhəmlər və kremlərdən istifadə etmək olar. Lakin gün yanığı dərinin daha dərin qatlarına təsir göstərsə, bu zaman mütəxəssisə müraciət etmək mütləqdir. Çünki belə vəziyyətlərdə həkim yardımını olmadan müalicə ilə məşğul olmaq sonradan dəriyə piqmentasiyaların əmələ gəlməsinə və iz qalmasına səbəb ola bilər. Qeyd edək ki, qaydalara uyğun olaraq günəş şüası qəbul edilməsi dəridə olan bir sıra problemlərin aradan qalxmasına kömək edir.

## Ömrü qısaldan yuxusuzluq sindromu

Mütəmadi olaraq yuxu pozğunluğundan əziyyət çəkən insanların beyni 7 il tez qocalır. Yuxusuzluq insanı ruhi xəstəliyə aparan ən rahat və qısa yoldur. Buna görə də yuxusuzluq sindromunu tez bir zamanda yox etmək lazımdır. Axşam.az xarici KİV-ə istinadən yuxusuzluq sindromunu aradan qaldıran vasitələr təqdim edir:

-Piondan, yemişandan, pişikotundan, şitotundan, korvaloldan eyni miqdarda götürüb, şüşə qaba töküüb, üzərinə su əlavə et. Yuxun gəlməyəndə bu qarışıqdan suya 10 qram qatıb iç.

-Kələmli qarışıq da yuxusuzluqla mübarizə aparmaqda əla vasitədir. Kələmin kök hissəsini (torpaqda olan yer) xırda doğrayıb, 0,5 litr suya töküüb, 10 dəqiqə vaxt odada qaynat. Sonra kənara qoyub, üzərinə 2 xörək qaşığı bal əlavə et. Yatmadan əvvəl bu qarışıqdan 1/2 stəkan iç. Bu mayeni uşaqlara vermək olmaz.

## ELAN

Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestr Xidmətinin Abşeron rayon Ərazi İdarəsi tərəfindən Salmanova Dürdanə İbrahim qızının adına verilmiş Xırdalan şəhərində yerləşən reyestr N308011000002-05101-093011 olan mənzilin çıxarışı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Tarix və coğrafiya müəllimliyi ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Fərzəliyev Edqar Aydın oğlunun adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

# SƏS

Son səhifə

12 iyun

## Güləşçilərimiz Avropa çempionatında iki qızıl medal qazanıblar

Türkiyənin İstanbul şəhərində 23 yaşadək güləşçilər arasında Avropa çempionatına yekun vurulub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan güləşçiləri ikisi qızıl olmaqla, ümumilikdə yeddi medal qazanıblar. Doxsan iki kiloqram çəki dərəcəsində yarışan sərbəst güləşçimiz Şamil Zubairov dördüncü finalda Rusiya, yarıfinalda isə Ermənistan təmsilçisini məğlub edən idmançımız finalda Gürcüstan güləşçisi İrakli Mtsituri ilə qarşılaşıb. O, qızıl medal uğrunda görüşdə gürcüstanlı rəqibinə tam üstünlüklə (8:1) qalib gəlib.

İkinci qızıl medalın sahibi Yunan-Roma güləşçimiz İslam Abbasov (87 kq) olub. Sərbəst güləşçilərimizdən Əfqan Xaşalov (57 kq) və Ənvərbəy Dalqatov (65 kq) gümüş, Murad Süleymanov (79 kq) bürünc medala sahib olub. Yunan-Roma güləşçilərindən isə Murad Məmmədov (60 kq) və El-tun Vəzirzadə (82 kq) bürünc medala yiyələnib.



## Braziliya millisindən böyük hesablı qələbə

Futbol üzrə Braziliya milli komandası sonuncu yoxlama görüşündə böyük hesabla qələbə qazanıb. Beş qat dünya çempionu Braziliya komandası Avstriya millisinin qonağı olub. Qarşılaşma 3:0 braziliyalıların qələbəsi ilə başa çatıb. Oyunda Qabriyel Xesus, Neymar və Filip Koutinyo fərqləniblər. Bu yol-daşlıq görüşü Braziliya milli komandası üçün sonuncu olub.

## Kadri Raid: "Oğlumla birlikdə Azərbaycana gəldiyimə görə çox şadam"

Oğlum Bakıda velosiped idmanının BMX növü üzrə dünya çempionatında mübarizə aparır. Onunla birlikdə Azərbaycana gəldiyimə görə çox şadam. Bura mənim çox xoşuma gəlir. Bu sözləri Bakıda keçirilən BMX üzrə dünya çempionatına baxmaq üçün ölkəmizə gələn estoniyalı turist Kadri Raid AZƏRTAC-a müsahibəsində deyib. Dünya çempionatının təşkilatı işlərinin yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu vurğulayan qonaq deyib: "İlk dəfədir Azərbaycanda oluram. Bura gələndən Bakının bir çox yerlərini görmüşəm. Paytaxtınızda gəzmək insana zövq verir. Şəhər mənim üçün çox maraqlıdır".



## "Roma" Di Françesko ilə müqaviləni uzadır



"Roma" baş məşqçisi Eusebio di Françesko ilə müqaviləni yeniləyəcək. Qol.az-ın "Calciomercato"ya istinadən yaydığı xəbərə görə, paytaxt klubu 48 yaşlı mütəxəssislə 2021-ci ilə qədər sənəd imzalayacaq. Anlaşmaya görə, İtaliyalı çalışdırıcının illik maaşı 2 milyon avro olacaq. Qeyd edək ki, Di Françesko ötən mövsüm "Roma"-nın baş məşqçisi təyin edilib. Komanda onun rəhbərliyi altında A Seriyasında son mövsümü 3-cü pillədə başa vurub, Çempionlar Liqasında isə yarıfinala qədər irəliləyib.

## "Barselona"-nın futbolçusu İngiltərə klubunda

İngiltərənin "Uotford" klubu "Barselona"-nın futbolçusu Jerar Deulofeuunu transfer edib. Qol.az-ın Premyer Liqa təmsilçisinin rəsmi sayıtına istinadən yaydığı xəbərə görə, 24 yaşlı hücumçu ilə 5 illik müqavilə imzalanıb. Qeyd edək ki, İspaniyalı futbolçu bu ilin yanvarından icarə əsasında "Uotford"-da çıxış edirdi. O, "Sevilya", "Everton", "Milan" kimi komandalarda da oynayıb.



Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli  
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,  
Üzeyir Hacıbəyov  
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: [ses@sia.az](mailto:ses@sia.az)

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin  
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.  
"Azərbaycan" neşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİNFÖRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet  
bazar və bazar  
ertəsindən  
başqa hər gün  
nəşr olunur  
Tiraj: 5500